

2017 Gymnasiebehovet

TRENDER OCH KUNSKAP OM STORSTOCKHOLMS GYMNASIEREGION

STORSTHLM

KSL KOMMUNERNA I STOCKHOLMS LÄN

1. Söker in

Behöriga	7
SÖKANDE OCH ANTAGNA TILL NATIONELLA PROGRAM	
VILKA PROGRAM SÖKER ELEVERNA?	
FÖRÄNDRINGAR I ANTAGNING	
VAR GÅR ELEVERNA?	
VILKA PROGRAM SÖKER TJEJER OCH KILLAR?	
Obehöriga	14
OBEHÖRIGA ELEVER	
INTRODUKTIONSPROGRAM	
Gymnasiesärskola	16
Första ansökningsomgången 2017	17
Reflektionsfrågor	18

2. Under skoltiden

Vårt gemensamma utbud	19
GYMNASIESÄRSKOLAN	
Vad händer under gymnasietiden?	22
HUR GÅR DET FÖR ELEVER SOM BÖRJAR ETT INTRODUKTIONSPROGRAM?	
Reflektionsfrågor	25

3. Går ut

Elevernas resultat	26
HUR STOR ANDEL TAR GYMNASIEEXAMEN INOM 3 ÅR?	
ANDEL MED EXAMEN INOM TRE ÅR	
Reflektionsfrågor	30

4. Behovet i framtiden

Nuläge	31
SAMVERKANSAVTALET - VÅR GEMENSAMMA MÅLSÄTTNING	
ANTAL ELEVER ÖKAR	
NYANLÄNDA	
UTBUDET OCH DIMENSIONERING FRAM TILL 2025?	
NATIONELLA PROGRAMMEN	
HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM	
YRKESPROGRAM	
Avslutande kommentarer	52

Bilaga

Utan gymnasieutbildning är det svårt att komma in på arbetsmarknaden. Att gå gymnasiet är också en förutsättning för att gå en högre utbildning. Genom den gemensamma gymnasierregionen vill vi erbjuda Storstockholms elever utbildning av hög kvalitet med fokus på fritt val, ökad måluppfyllelse och likvärdighet.

Storstockholm står inför flera utmaningar inom gymnasieskolan som påverkar såväl eleverna som utbudet och dimensionering av gymnasieutbudet i regionen.

Vi kommer ha drygt 20 000 fler elever i gymnasieskolan 2025 som ska få sin gymnasieutbildning som de önskar. En utmaning för skolhuvudmännen, framförallt för de högskoleförberedande programmen där de stora volymökningarna sker.

Samtidigt som vi har mycket få elever till flera inriktningar på yrkesprogrammen där det finns tydliga bristyrken i regionen och där sannolikheten att få arbete är mycket stor. Hur kan vi få fler elever att intressera sig för dessa utbildningar?

Ytterligare en utmaning är att ge de stora antalet nyanlända elever adekvata insatser och en möjlighet att gå klart gymnasiet.

Vår ambition är att ge huvudmännen adekvat kunskapsunderlag som kan utgöra ett underlag i planeringen och dialogen på såväl lokal, delregional som regional nivå.

Detta är den tredje rapporten där vi följer elevernas sökmönster in i gymnasieskolan, vad som händer under gymnasietiden samt hur det går för eleverna.

I årets rapport har kapitlet som beskriver det framtida behovet uppdaterats med aktuella data avseende befolkningsutvecklingen samt fördjupning gjorts för respektive yrkesprogram avseende utbudets tillgänglighet och arbetsmarknadens behov på sikt.

Madeleine Sjöstrand

Förbundsdirektör

Sammanfattning

Samverkansavtalet mellan Stockholms läns kommuner, Håbo kommun och Stockholms läns landsting utgör grunden för samverkan i den gemensamma gymnasiregionen. Avtalet har tydligt elevfokus där det främsta syftet är att kunna erbjuda regionens elever ett brett utbud av gymnasieutbildning där eleverna söker och mottas på lika villkor.

Antagningen till gymnasieskolan sker via kommunernas gemensamma antagningskansli, Gymnasieantagningen Stockholms län. Det är också via data från antagningskansliets två databaser som merparten av underlaget baseras på. Syftet med rapporten är att ta fram ett gemensamt kunskapsunderlag till huvudmännen. Med gemensamma fakta som bas kan dialog föras om bedömningar och prioriteringar på såväl regional, delregional som lokal nivå.

FAKTA OM DEN GEMENSAMMA GYMNASIEREGIONEN 2016/2017

- 75 000 elever går i gymnasieskolan i Stockholmsregionen
- 85 procent är behöriga till ett nationellt program
- Samhällsvetenskapliga programmet är störst – 14 000 elever
- Industritekniska programmet är minst – 290 elever
- 9 900 elever går ett introduktionsprogram varav 5 000 elever på språkin introduktion
- 22 procent av eleverna antogs vid ett yrkesprogram hösten 2016
- Samtliga nationella program och inriktningar erbjuds i samverkansområdet
- 168 gymnasieskolor
- 60 procent går i en kommunal gymnasieskola och 40 procent i en fristående gymnasieskola
- 70 procent har tagit en gymnasieexamen inom tre år (nationella program)
- 49 procent av de som tagit gymnasieexamen går vidare till högre utbildning inom 3 år

NULÄGE

Regionen har sedan 2008 haft minskade elevkullar i gymnasieskolan. 2014 var året med lägst antal 16 åringar och nu ökar antalet elever kontinuerligt de kommande 10 åren.

Stockholmsregionen har under en längre tid haft fler antal anmälda platser per program än antal antagna elever på samtliga nationella program. Andelen förstahandssökande per plats skiljer sig dock åt. Det finns skolor som har långt fler sökande än antalet platser och skolor som har få sökande till sina platser. Inför terminsstarten 2016 var det dock första gången det i princip inte fanns lediga platser på ett par program, ekonomiprogrammet och humanistiska programmet.

Elevernas intresse för olika program ser ut att hålla i sig där vissa program har ökat i popularitet och andra har minskat. Elevernas intresse för ekonomiprogrammet, teknikprogrammet, naturbruksprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet fortsätter öka. Intresset för bygg- och anläggningsprogrammet, humanistiska programmet, estetiska programmet, hantverksprogrammet och hotell- och turismprogrammet är fortsatt lågt. Andelen elever som söker ett yrkesförberedande program ligger kvar på en låg nivå (22 procent).

Antalet elever som antas på introduktionsprogrammen, exklusive språkintröduktion, har ökat något under de senaste åren. Antalet elever på språkintröduktion (för nyanlända elever) fortsätter öka. Hösten 2016 var antalet elever dubbelt så många jämfört med samma period två år tidigare.

Trots att samtliga nationella program och inriktningar erbjuds i regionen innebär det inte att tillgängligheten är god för alla elever inom gymnasierregionen. Vissa inriktningar erbjuds bara på ett ställe geografiskt i regionen och det kan göra att det för vissa elever blir orimligt långa resvägar för att kunna ta sig till aktuell skola. Fördjupningar har gjorts under det senaste året kring de yrkesprogram som relaterar till bristyrken i Stockholmsregionen. Den av KSL:s styrelse utsedda politiska styrgruppen för gymnasierregionen för nu dialog om behoven av gemensamma insatser för att påverka utvecklingen inom några yrkesprogram.

Mellan 2007–2012 sökte sig allt fler elever en kommunal gymnasieskola i en annan kommun eller en fristående skola. Sedan 2013 har utvecklingen planat ut. För hemkommunen innebär rörligheten att kommunens gymnasieelever finns placerade på många skolor i regionen. Det är inte ovanligt att kommunens elever kan gå i mellan 100–150 olika skolor. För huvudmännen innebär rörligheten att man svarar för att ge gymnasieutbildning av god kvalitet till regionens alla elever.

KSL följer vad som händer under gymnasietiden via Ungdoms- och elevdatabasen (UEDB). Både hur många som byter program och/eller skola under sin gymnasietid men också hur det går för elever som börjar ett introduktionsprogram.

Andelen elever som 2016 tagit examen inom tre år har ökat något jämfört med föregående år. Snittet är 70 procent för de nationella programmen. Stockholms län visar fortfarande lägre snittresultat än riket. Andelen kvinnor som tar examen är högre än män.

GYMNASIEBEHOVET I FRAMTIDEN?

Kartläggningen väcker många frågor som bäst besvaras genom dialog mellan huvudmännen.

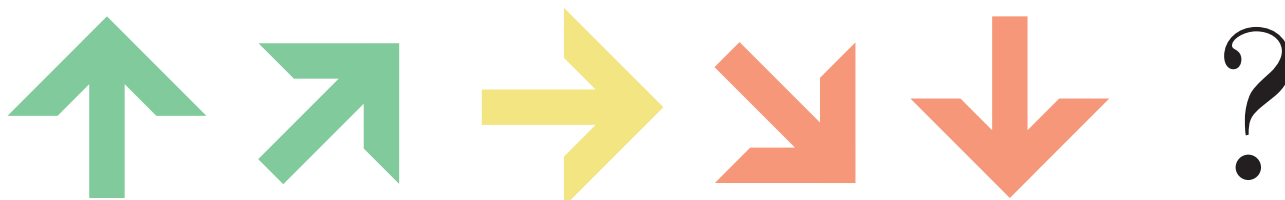
- Hur kan vi öka andelen behöriga till nationella program?
- Hur säkerställer vi inte bara ett brett utbud utan också ett tillgängligt utbud i hela regionen?
- Hur får vi fler elever som söker de program/inriktningar där arbetsmarknaden har stora behov?
- Vilka program/inriktningar är regionalt viktiga i relation till regionens arbetsmarknad?
- Hur kan vi öka andelen som går över från ett introduktionsprogram till ett nationellt program?
- Är det önskvärt att minska andelen som väljer om, och i så fall hur?
- Hur ökar vi andelen som tar examen inom tre år?
- Hur möter vi nyanlända elevers behov på bästa sätt?
- Finns det behov av regionala insatser för att kunna tillgodose behovet av gymnasieplatser med hänsyn till elevökningen 2025?

I förra årets rapport fanns beräkningar på hur det ökade antalet elever påverkar gymnasieskolan i framtiden. Med utgångspunkt från kommande befolkningsökning i åldrarna 16-19 år gjordes ett antagande baserat på hur eleverna sökte 2015 för att se effekterna i ökat antal elever per program. Dessa siffror har uppdaterats i årets rapport. Det finns dock en osäkerhet i siffrorna baserat på hur utvecklingen av in- och utflyttningar kommer att se ut och hur sökmönster kan komma att förändras.

Det stora antalet nyanlända elever ställer också krav på ökad kapacitet och adekvata insatser.

Underlaget behöver i en gemensam dialog kompletteras med fördjupade frågeställningar kring till exempel trender i sökmönster, konjunktürkänsliga program och yrken, söktryck på olika skolor, geografisk spridning, arbetsmarknadens behov och efterfrågan, ett fördjupningsarbete som nu görs. I årets rapport finns beskrivningar av respektive yrkesprogram i relation till arbetsmarknadens behov med kompletterande reflektionsfrågor.

Det finns också starka kopplingar mellan gymnasierregionens arbete och arbetet inom den gemensamma vuxenutbildningsregionen. Vi har nu påbörjat analysen och dialogen om behovet av regionala insatser kring vissa för regionen viktiga gymnasiala yrkesutbildningar.

1. Söker in

Idag går ca 75 000 elever på gymnasiet i Storstockholm,
varav 71 500 var folkbokförda i regionen.

Knappt 22 000 började ett nationellt program hösten 2016.

Andelen som inte söker gymnasiet är mycket liten.

60 procent av eleverna går i en kommunal skola, 40 procent i en fristående skola.

Behöriga

Behörighetsreglerna för att få påbörja en gymnasieutbildning skiljer sig mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram.

NATIONELLA PROGRAM

För att komma in på ett nationellt program oavsett om det är ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program måste eleven ha godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. För elever som av olika skäl inte haft möjlighet att delta i undervisning i engelska under en stor del av sin tid i grundskolan finns dock möjlighet att göra ett undantag.

YRKESPROGRAM

För yrkesprogrammen krävs dessutom godkända betyg i ytterligare fem ämnen, det vill säga totalt åtta. För de högskoleförberedande programmen gäller godkända betyg i nio ämnen till, sammanlagt tolv.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

För högskoleförberedande program krävs dessutom godkända betyg i ytterligare nio ämnen, det vill säga totalt tolv ämnen. För ekonomi-, humanistiska- och samhällsvetenskapsprogrammet ska fyra av de nio övriga godkända ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammet ska tre av de nio övriga godkända ämnena vara biologi, fysik och kemi. För estetiska programmet är de nio ämnena valfria.

Vissa utbildningar inom det estetiska området, spetsutbildningar och idrottsprogram, kan ha särskilda antagningskrav och ibland tester (källa Skolverket).

SÖKANDE OCH ANTAGNA TILL NATIONELLA PROGRAM 2012-2016

Det totala antalet sökande omfattar alla elever (oavsett var de är folkbokförda i landet) som gjort någon form av val till gymnasiekola eller gymnasiesärskola i Stockholms län. Det innefattar val till nationella program, introduktionsprogram, gymnasiesärskolan och det innefattar både personer med förstahandsval och personer med lägre rangordnade val till länets skolor. International Baccalaureate inräknas som ett högskoleförberedande program vid beräkningen.

TOTALT			FÖRSTAHANDSSÖKANDE NATIONELLA PROGRAM			ANTAGNA NATIONELLA PROGRAM		
	2012	27 430		2012			2012	20 942
	2013	26 518		2013	22 581		2013	20 420
	2014	26 818		2014	21 012		2014	21 012
	2015	27 130		2015	22 786		2015	21 023
	2016	29 578		2016	24 182		2016	21 986

ANTALET STUDIEVÄGAR VID NATIONELLA PROGRAM 2012-2016

En studieväg består av ett program, eventuell inriktning och profil samt skola. Här framgår också om själva studievägen är en lärlingsutbildning. Detta ger sammantaget drygt 1 000 studievägar som är sökbara för eleverna. Antalet studievägar har minskat sedan 2011 för att nu öka något det senaste året.

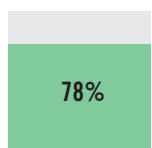
TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2012	1 207		2012	556		2012	645
	2013	1 085		2013	492		2013	590
	2014	1 068		2014	473		2014	592
	2015	1 079		2015	488		2015	588
	2016	1 066		2016	464		2016	598

LANDSTINGET		
	2012	6
	2013	3
	2014	3
	2015	3
	2016	4

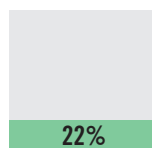
HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE RESPEKTIVE YRKEPROGRAM 2012-2016

Andelen som söker ett yrkesprogram minskade kraftigt i samband med införandet av den nya gymnasieskolan GY11 därefter har minskningen avtagit och planat ut under de senaste åren. Andelen som antogs till yrkesprogram 2010 var 32 procent att jämföras med 22 procent 2016.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE			YRKE		
2012	77%		2012	23%	
2013	78%		2013	22%	
2014	78%		2014	22%	
2015	78%		2015	22%	
2016	78%		2016	22%	

78%

22%

18 773 SÖKANDE

5 409 SÖKANDE

VILKA PROGRAM SÖKER ELEVERNA?

Samhällsvetenskapsprogrammet är det största programmet med knappt 4 700 elever som antogs 2016. Naturvetenskapliga programmet är näst störst och därefter kommer ekonomiprogrammet med ca 3 800 elever. El- och energiprogrammet är största yrkesprogram med ca 1 000 elever. Det nationella program som har minst antal elever är industritekniska programmet med knappt 100 elever som antogs 2016.

ANTAGNA 2016

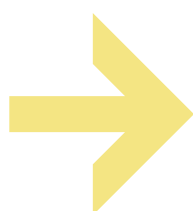
HÖGSKOLEFÖREBERDANDE		YRKES	
PROGRAM	ANTAGNA	PROGRAM	ANTAGNA
TOTALT	18 773	TOTALT	5 409
NATURVETENSKAP	4 093	INDUSTRITEKNISK	96
HUMANISTISKA	212	EL OCH ENERGI	1 009
EKONOMI	3 896	NATURBRUK	475
SAMHÄLLSVETENSKAP	4 627	HANDEL OCH ADMINISTRATION	388
ESTETISKA	1 926	HOTELL OCH TURISM	200
TEKNIK	2 132	BARN OCH FRITID	421
INTERNATIONAL BACCALAUREATE	195	VVS OCH FASTIGHET	216
		BYGG OCH ANLÄGGNING	404
		VÅRD OCH OMSORG	323
		RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	357
		FORDON OCH TRANSPORT	427
		HANTVERK	434

FÖRÄNDRINGAR I ANTAGNING 2011-2016

När det gäller antalet antagna till högskoleförberedande program så kan vi se vissa förändringar i elevernas sökmönster sedan införandet av nya gymnasieskolan 2011. Trots att elevantalet har minskat med ca 15 procent under perioden så är antalet antagna till högskoleförberedande program i princip konstant. Den stora minskningen har skett på yrkesprogrammen.

Ekonomiprogrammet är det program som ökat mest med drygt 35 procent. Även teknikprogrammet har ökat med drygt 25 procent under perioden. Övriga program har minskat något förutom humanistiska programmet och estetiska programmet som minskat med 35 respektive 15 procent. Av yrkesprogrammen är det bygg- och anläggningsprogrammet som står för den största minskningen på 46 procent. Hantverksprogrammet och hotell- och turismprogrammet har också minskat med cirka 30 procent under perioden.

Naturbruksprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet och fordons- och transportprogrammet har fått fler antal elever under perioden. En ökning med 15-20 procent i relation till den totala minskningen av antal elever på yrkesprogrammen. Kraftigaste ökningen har skett på industritekniskprogrammet. Orsaken är tillkomsten av Mälardalens gymnasium som i princip fördubblade antalet platser.

2016 **16 988**
2011-2016 **4%**

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE	2016	2011-2016
→ SAMHÄLLSVETENSKAP	4 711	-8%
→ NATURVETENSKAP	4 170	-1%
↑ EKONOMI	3 931	36%
↗ TEKNIK	2 163	26%
↓ ESTETISKA	1 807	-15%
↓ HUMANISTISKA	206	-35%

2016 **4 667**
2011-2016 **-12%**

YRKES	2016	2011-2016
→ EL OCH ENERGI	1 016	-3%
↓ BYGG OCH ANLÄGGNING	399	-46%
↗ FORDON OCH TRANSPORT	404	4%
→ HANDEL OCH ADMINISTRATION	401	-11%
↓ HANTVERK	418	-31%
↗ BARN OCH FRITID	419	1%
↑ NATURBRUK	433	17%
→ RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	311	-19%
↑ VÅRD OCH OMSORG	389	28%
→ VVS OCH FASTIGHET	214	-17%
↓ HOTELL OCH TURISM	189	-29%
↑ INDUSTRITEKNISK	74	35%

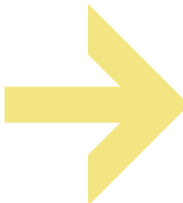
VAR GÅR ELEVERNA?

2010 tecknades ett nytt samverkansavtal som för första gången möjliggjorde att alla elever inom samverkansområdet kunde söka och mottas på lika villkor till samtliga skolor.

Tabellen nedan visar förändringen i procent av andel antagna till samtliga nationella program folkbokförda i Stockholms län hos respektive huvudman. Med egna kommunen menas kommunal gymnasieskola belägen i den egna kommunen. Med annan kommun menas kommunal gymnasieskola belägen i annan kommun och med fristående menas fristående gymnasieskola oavsett var den är belägen.

Det har varit en tydlig trend att eleverna i allt högre utsträckning söker en gymnasieskola utanför hemkommunen. Andelen elever som söker en fristående gymnasieskola har också ökat under perioden fast ökningen har planat ut de senaste åren.

ANDEL ANTAGNA TILL SAMTLIGA NATIONELLA PROGRAM PER HUVUDMAN 2012-2016

EGNA KOMMUNEN			ANNAN KOMMUN			FRISTÅENDE		
	2012	35%		2012	27%		2012	38%
	2013	33%		2013	27%		2013	40%
	2014	34%		2014	26%		2014	40%
	2015	32%		2015	27%		2015	41%
	2016	31%		2016	27%		2016	42%

ANTAGNA PÅ FÖRSTAHANDSVAL 2011-2016

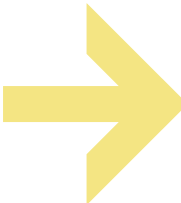
Många elever har som mål att komma in på ett särskilt program och söker programmet på flera olika skolor. För andra är skolan viktigare än själva valet av program. Dessa söker olika program/inriktning men vid samma skola.

Här utgår vi från hur många elever som blivit antagna vid sitt första sökalternativ i sin ansökan till gymnasiet. Andelen som kommer in på sitt förstahandsval har minskat succesivt under perioden och är nu nere på 67 procent.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2012			2012	76%		2012	73%
	2013	75%		2013	77%		2013	72%
	2014	72%		2014	74%		2014	69%
	2015	71%		2015	73%		2015	69%
	2016	67%		2016	69%		2016	65%

HUR MÅNGA OLIKA SKOLOR FINNS DET INOM SAMVERKANSOMRÅDET 2012-2016

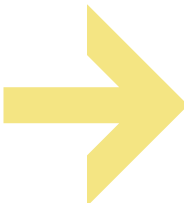
Antalet skolor, såväl kommunala som fristående, i samverkansområdet har minskat något sedan 2011.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2012	187		2012	66		2012	120
	2013	184		2013	64		2013	119
	2014	176		2014	60		2014	115
	2015	177		2015	61		2015	115
	2016	168		2016	56		2016	111
LANDSTINGET								
	2012	1						
	2013	1						
	2014	1						
	2015	1						
	2016	1						

ANTAL ANMÄLDA PLATSER HOS RESPEKTIVE HUVUDMAN 2012-2016

Antalet elever har minskat under perioden och huvudmännen har anpassat sitt utbud därefter. Det gör att antalet anmälda platser har minskat fram till 2016. Nu ökar elevantalet igen och antalet platser har blivit något fler under 2016.

Jämför vi antalet anmälda platser med antalet antagna till nationella program så kan vi se att det finns överkapacitet. Antalet platser är fler än antalet antagna elever.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2012	26 056		2012	14 825		2012	11 135
	2013	24 798		2013	13 792		2013	10 926
	2014	25 025		2014	13 763		2014	11 197
	2015	24 598		2015	13 259		2015	11 249
	2016	25 400		2016	13 609		2016	11 721
LANDSTINGET								
	2012	96						
	2013	80						
	2014	65						
	2015	90						
	2016	70						

VILKA PROGRAM SÖKER TJEJER OCH KILLAR?

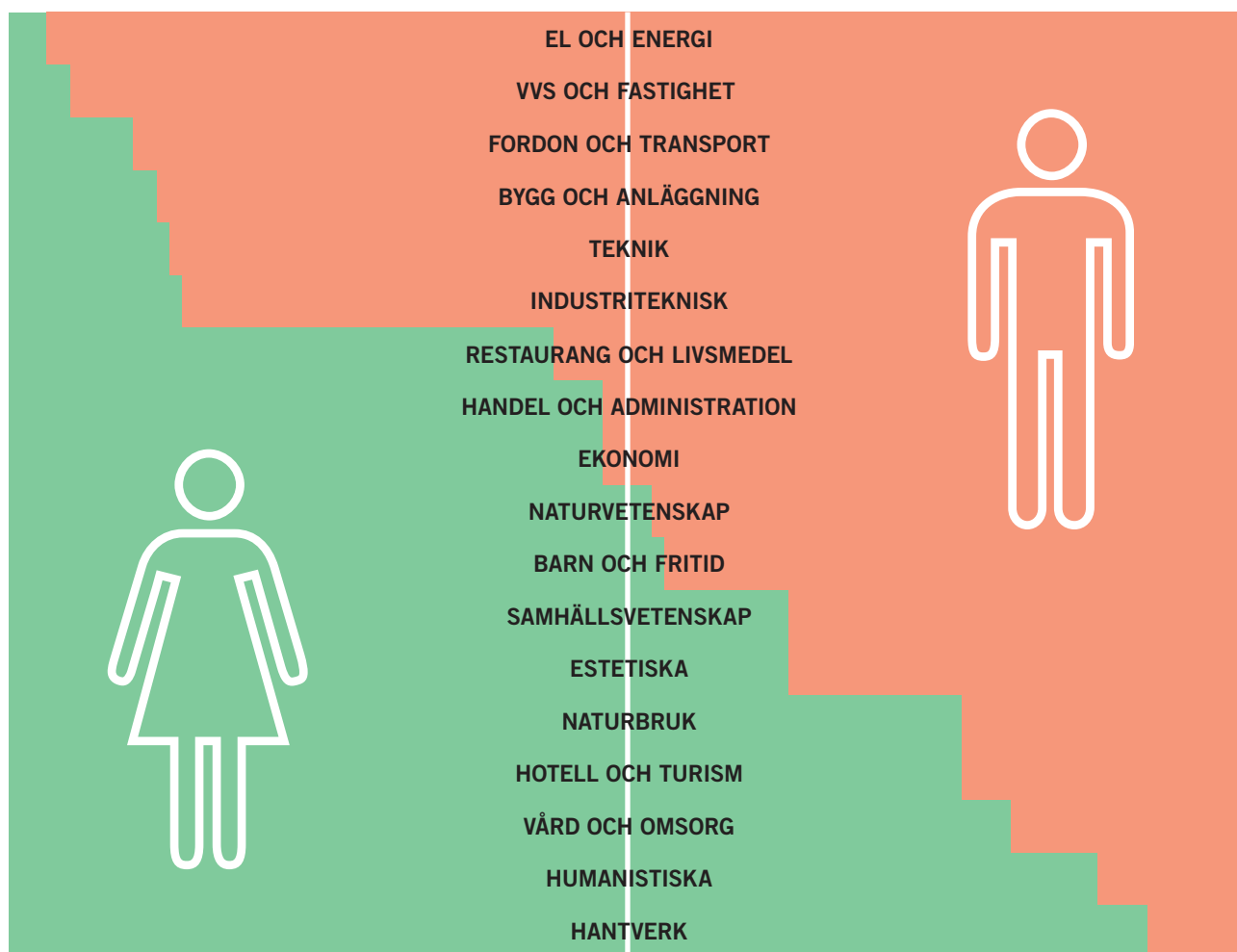
Tjejer utgör 51 procent och killar 49 procent av antalet elever i årskurs 1 på de nationella programmen.

Naturvetenskapliga programmet och det ekonomiska programmet har en i det närmaste jämn könsfördelning. De högskoleförberedande programmen som har flest tjejer är humanistiska programmet, estetiska programmet samt samhällsvetenskapliga programmet. Det tekniska programmet är det enda högskoleförberedande programmet som har flest killar.

Till tre av yrkesprogrammen söker sig tjejer och killar i nästan samma utsträckning; barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet och restaurang- och livsmedelsprogrammet. Fyra yrkesprogram är flest tjejer; hantverksprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, hotell- och turismprogrammet och naturbruksprogrammet. Bygg- och anläggningsprogrammet, industritekniska programmet, fordons- och transportprogrammet, el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet har flest killar.

De förändringar som skett sedan 2013 är att andelen killar har ökat något på restaurang och livsmedelsprogrammet (+5 procent) och på hotell och turismprogrammet (+6 procent). Andelen tjejer har ökat något på fordon- och transportprogrammet (+3 procent), industritekniska programmet (+2 procent) samt handel och administration (+3 procent). Däremot ser vi en minskning av andelen tjejer på el- och energiprogrammet (-2 procent).

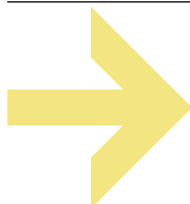
ANDEL TJEJER OCH KILLAR PÅ RESPEKTIVE PROGRAM

Obehöriga

OBEHÖRIGA ELEVER 2012-2016

Andelen obehöriga till gymnasieskolans nationella program har minskat något under perioden. Vi har i årets rapport gått över till att redovisa Skolverkets siffror över andelen behöriga till ett nationellt program efter år 9 i stället för att redovisa siffror från Gymnasieantagningen.

ETT NATIONELLT PROGRAM		
	2012	12%
	2013	11%
	2014	11%
	2015	12%
	2016	10%

Skolverkets statistik för andelen behöriga redovisas på skolkommun. Resultatet på skolkommunsnivå visar på en variation mellan 84–99 procent i andelen behöriga i regionen.

INTRODUKTIONSPROGRAM

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelser, eller introduktion, till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden. Introduktionsprogrammen är preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion.

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram. Däremot får de ett gymnasieintyg på den genomförda utbildningen. En annan möjlighet för elever som inte är behöriga till nationella program är att gå kvar i grundskolan för att uppnå behörigheten. Eleven har rätt att gå kvar i grundskolan under två år för att på så sätt slutföra utbildningen.

Syftet med **preparandutbildning** är att elever som har fullföljt årskurs 9 i grundskolan utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program ska uppnå sådan behörighet.

Syftet med **programinriktat individuellt val** är att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

Syftet med **yrkesintroduktion** är att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Syftet med **individuellt alternativ** är att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller till arbetsmarknaden.

Syftet med **språkintröduktion** är att ge ungdomar som nyligen anlänt till Sverige en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Skolhuvudmannen får avgöra vad som menas med "nyligen anlänt". Enbart det faktum att en elev har invandrat bör emellertid inte ligga till grund för ett erbjudande om språkintröduktion (källa Skolverket).

ANTAGNA VID INTRODUKTIONSPROGRAM 2012-2016

Många av de sökande som är obehöriga till nationella program och som har sökt ett introduktionsprogram har blivit antagna till eller placerade i ett introduktionsprogram vid slutantagningen. De flesta kommunerna kallar dels elever som är obehöriga till nationella program dels de som är behöriga men som vid terminsstart ännu inte har antagits någonstans till vägledningssamtal vid terminsstart.

Observera att all antagning till introduktionsprogrammen inte sker via Gymnasieantagningen. Det gäller till exempel elever som går språkintröduktion där elever tas in kontinuerligt under läsåret. Det totala antalet elever på språkintröduktion är hösten 2016 dubbelt så många som jämfört med motsvarande siffror hösten 2014.

TOTALT			PROGRAM	2012	2013	2014	2015	2016
	2012	2 428	 YRKESINTRODUKTION	636	524	599	693	619
	2013	2 373	 PROGRAMINRIKTAT INDIVIDUELLT VAL	555	511	489	505	488
	2014	2 584	 PREPARANDUTBILDNING	269	324	320	275	270
	2015	2 739	 INDIVIDUELLT ALTERNATIV	350	421	471	456	422
	2016	3 209	 SPRÅKINTRODUKTION	618	593	705	810	1 410

Gymnasiesärskola

Särskoleelever kan förutom att söka till gymnasiesärskolans program också söka till introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och individuellt alternativ. Det görs en individuell bedömning huruvida eleven har förutsättningar att klara utbildningen vid sådant introduktionsprogram.

En ny gymnasieskola infördes från och med HT 2013. Till gymnasiesärskolan har antagning gjorts för ungdomar med utvecklingsstörning. Sökande som tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan ska erbjudas de nio nationella gymnasiesärskoleprogrammen. Det individuella programmet erbjuds de elever som hemkommunen bedömer inte kan kunna fullfölja ett nationellt program inom gymnasiesärskolan.

SÖKANDE FÖRSTAHANDSVAL 2013-2016

TOTALT			PROGRAM	2013	2014	2015	2016
	2013	247	 ADMINISTRATION, HANDEL OCH VARUHANTERING	16	21	22	25
	2014	244	 ESTETISKA VERKSAMHETER	20	20	31	27
	2015	243	 HOTELL, RESTAURANG OCH BAGERI	21	19	22	20
	2016	280	 FASTIGHET, ANLÄGGNING OCH BYGGNATION	13	15	12	16
			 SKOG, MARK OCH DJUR	17	14	9	15
			 HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG	16	14	18	20
			 SAMHÄLLE, NATUR OCH SPRÅK	9	14	9	5
			 HANTVERK OCH PRODUKTION	7	8	3	5
			 FORDONSVÅRD OCH GODSHANTERING	8	5	8	9
			 INDIVIDUELLA PROGRAMMET	120	114	114	138

Första ansökningsomgången 2017

Första ansökningsomgången till gymnasiet skedde under perioden 20 januari till 15 februari 2017. Totalt hade 24 760 elever folkbokförda i Storstockholm sökt till gymnasiet. Omvalsperioden börjar den 20 april och stänger den 15 maj. Cirka 30 procent av eleverna gör då någon form av ändring eller tillägg av val i sin ansökan. Dessutom tillkommer ett antal nysökande under omvalsperioden men även inför terminsstart. Slutliga antagningen redovisas den 30 juni.

Söktrycket beskrivs här som antalet förstahandssökande i relation till antalet anmälda platser per program. Antalet platser är ingen fast siffra utan skolorna gör ofta anpassningar i relation till hur söktrycket såg ut föregående år och inför omvalsperioden görs justeringar. Det innebär att siffrorna kommer att förändras under antagningsåret.

Inom respektive program är det dock en stor spridning i söktryck till respektive skola. Det kan skilja så mycket som mellan 0–4,0 förstahandssökande per plats.

Även om vi inte kan vara säkra på hur eleverna slutligen kommer att välja, kan vi i detta skede se vissa mönster i hur sökandet ser ut på programnivå.

SÖKTRYCK PER PROGRAM 2017 (2016)

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE		YRKES	
PROGRAM	FÖRSTAHANDSSÖKANDE / PLATS	PROGRAM	FÖRSTAHANDSSÖKANDE / PLATS
TOTALT	0,9 (0,9)	TOTALT	0,7 (0,7)
SAMHÄLLSVETENSKAP	0,9 (0,8)	EL OCH ENERGI	0,8 (0,8)
NATURVETENSKAP	1,0 (1,0)	BYGG OCH ANLÄGGNING	0,6 (0,4)
EKONOMI	1,0 (1,1)	FORDON OCH TRANSPORT	0,8 (0,7)
TEKNIK	0,9 (0,9)	HANDEL OCH ADMINISTRATION	0,6 (0,5)
ESTETISKA	0,7 (0,7)	HANTVERK	0,7 (0,6)
HUMANISTISKA	0,6 (0,8)	BARN OCH FRITID	0,9 (1,0)
		NATURBRUK	0,8 (0,7)
		RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	0,6 (0,6)
		VÅRD OCH OMSORG	0,6 (0,7)
		VVS OCH FASTIGHET	0,6 (0,5)
		HOTELL OCH TURISM	0,4 (0,4)
		INDUSTRITEKNISK	1,1 (1,0)

Reflektionsfrågor

Vad kan vi göra för att öka andelen behöriga?

Kan, och vill vi, öka andelen som söker och antas till ett yrkesprogram?

Vilka möjligheter har vi att påverka elevers attityder till olika program och yrken?

Studie- och yrkesvägledares roll?

Är det önskvärt att påverka elevers geografiska rörelsemönster inom regionen?

Vilka stannar i sin hemkommun och vilka söker sig till annan kommun?

Går det att se mönster?

MER INFORMATION

Ytterligare siffror, statistik, rapporter och information finns på gyantagningen.se

2. Under skoltiden

Vårt gemensamma utbud

En viktig utgångspunkt för samarbetet inom den gemensamma gymnasieresionen är att eleverna i Stockholmsregionen ska få tillgång till ett brett gymnasieutbud.

Det finns idag 18 nationella program med olika inriktningar inom gymnasieskolan. 6 av programmen är högskoleförberedande och 12 av dem är yrkesprogram. Inom programmen finns förutom 60 nationella inriktningar även särskilda varianter och inom yrkesprogrammen finns möjlighet att gå lärlingsutbildning.

Samtliga program och inriktningar erbjuds idag i regionen. Tillgängligheten är dock begränsad för några inriktningar vilket beskrivs för respektive nationellt program under avsnittet **Behovet i framtiden**.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE: 6 PROGRAM MED 19 INRIKTNINGAR

PROGRAM	INRIKTNINGAR
SAMHÄLLSVETENSKAP	BETEENDEVETENSKAP, SAMHÄLLSVETENSKAP, MEDIA – INFORMATION – KOMMUNIKATION
NATURVETENSKAP	NATURVETENSKAP, NATURVETENSKAP OCH SAMHÄLLE
EKONOMI	EKONOMI, JURIDIK
TEKNIK	DESIGN OCH PRODUKTUTVECKLING, INFORMATIONS- OCH MEDIETEKNIK, TEKNIKVETENSKAP, SAMHÄLLSBYGGANDE OCH MILJÖ
ESTETISKA	BILD OCH FORMGIVNING, DANS, ESTETIK OCH MEDIA, MUSIK, TEATER
HUMANISTISKA	KULTUR, SPRÅK

YRKE: 12 PROGRAM MED 41 INRIKTNINGAR

PROGRAM	INRIKTNINGAR
EL OCH ENERGI	DATOR OCH KOMMUNIKATIONSTEKNIK, ELTEKNIK, AUTOMATION, ENERGITEKNIK
BYGG OCH ANLÄGGNING	HUSBYGGNAD, PLÅTSLAGERI, MARK- OCH ANLÄGGNING, MÅLERI, ANLÄGGNINGSFORDON
FORDON OCH TRANSPORT	LASTBIL OCH MOBILA MASKINER, PERSONBIL, TRANSPORT, GODSHANTERING, KAROSSERI OCH LACKERING
HANDEL OCH ADMINISTRATION	HANDEL OCH SERVICE, ADMINISTRATIV SERVICE
HANTVERK	FINSNICKERI, FRISÖR, TEXTIL DESIGN, FLORIST, ÖVRIGA HANTVERK
BARN OCH FRITID	FRITID OCH HÄLSA, PEDAGOGISKT ARBETE, SOCIALT ARBETE
NATURBRUK	DJUR, SKOG, LANTBRUK, TRÄDGÅRD
RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	BAGERI OCH KONDITORI, KÖK OCH SERVERING, FÄRSKVAROR DELIKATESSESR OCH CATERING
VÅRD OCH OMSORG	INGEN INRIKTNING
VVS OCH FASTIGHET	VVS, FASTIGHET, KYL- OCH VÄRMEPUMPSTEKNIK, VENTILATIONSTEKNIK
HOTELL OCH TURISM	TURISM OCH RESOR, HOTELL OCH KONFERENS
INDUSTRIOTEKNIK	DRIFTSÄKERHET O UNDERHÅLL, PROCESS, SVETSTEKNIK, PRODUKT OCH MASKINTEKNIK

GYMNASIESÄRSKOLAN

Gymnasiesärskolan har cirka 1 100 elever. Flest elever går programmet för administration, handel och varuhantering samt programmet för estetiska verksamheter, cirka 100 elever vardera. Följt av programmet för hotell, restaurang och bageri med knappt 90 elever. Programmet för hälsa vård och omsorg, fastighet anläggning och byggnation, samhälle natur och språk samt programmet för skog mark och djur har mellan 50–70 elever. Minst antal elever har programmen fordonsvård och godshantering samt programmet för hantverk och produktion med ca 20–30 elever vardera.

Knappt 550 elever går individuella programmet.

2013 ändrades styrdokumentet för gymnasiesärskolan vilket innebär att det finns två parallella elevkullar som går enligt det nya och det gamla systemet. Eleverna som läser enligt den gamla modellen kommer att lämna gymnasiesärskolan våren 2017.

I stort sett alla elever antogs på sitt förstahandsval. Eleverna söker främst en utbildning som geografiskt erbjuds i hemkommunen, i närliggande kommun eller i Stockholms stad. 40 procent av eleverna går i skola placerad i hemkommun.

I höstas antogs 285 elever och antalet anmälda platser var 560. Det innebär att det nästan finns dubbelt så många platser som elever.

Totalt erbjöds det gymnasiesärskoleutbildning vid 37 skolor i regionen inför antagningen 2016.

Följande 15 kommuner i regionen erbjuder gymnasiesärskoleutbildning: Botkyrka, Danderyd, Haninge, Huddinge, Håbo, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Sigtuna, Stockholm, Södertälje, Tyresö och Täby.

Utbildning erbjuds också av 19 fristående huvudmän.

Landstinget erbjuder gymnasiesärskoleutbildning vid Berga Naturbruk.

Utbudet är ojämnt fördelat i regionen där vi ser ett större utbud geografiskt i Stockholms stad och i södra regionen jämfört med norra regionen.

KOMMENTAR

Det finns ett stort utbud som är ojämnt fördelat i regionen. En gemensam dialog behöver komma tillstånd för att säkerställa ett tillgängligt utbud för alla elever. Gymnasiesärskolans programpeng varierar kraftigt inom regionen. Ett försök till att identifiera skillnaderna har gjorts. Det finns dock svårigheter att dra slutsatser då huvudmännen redovisar sina kostnader på olika sätt.

Vad händer under gymnasietiden?

Andelen elever som byter program och/eller skola är som störst under det första året på gymnasiet. Därefter minskar andelen succesivt mellan årskurserna. När vi tittar på hur många som byter program och/eller skola varje månad under läsåret så sker flest byten precis i början på terminen, efter första terminen och under sommaren inför nästa läsår. För de elever som byter program sent innebär det oftast att de börjar årskurs 1 igen ett år senare. Samtliga data för byte av skola har uppdaterats i årets rapport då dubbla registreringar upptäckts i tidigare underlag. Även viss data avseende byte av program har uppdaterats av samma anledning.

BYTE AV PROGRAM

FRÅN NATIONELLA PROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	7,5%	2,2%	0,7%
2014 / 2015	7,7%	2,1%	0,4%
2015 / 2016	6,4%	1,7%	0,9%

FRÅN HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	6,9%	2,0%	0,7%
2014 / 2015	7,3%	1,8%	0,5%
2015 / 2016	5,9%	1,4%	0,7%

FRÅN YRKESPROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	9,4%	3,1%	1,0%
2014 / 2015	9,1%	3,1%	1,6%
2015 / 2016	8,3%	2,8%	1,6%

BYTE AV SKOLA

FRÅN NATIONELLA PROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	9,2%	3,1%	0,5%
2014 / 2015	9,5%	5,9%	1,1%
2015 / 2016	12,1%	2,3%	1,2%

FRÅN HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	9,3%	3,3%	0,5%
2014 / 2015	9,2%	6,5%	1,0%
2015 / 2016	12,8%	1,7%	0,3%

FRÅN YRKESPROGRAM			
	ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
2013 / 2014	9,0%	2,5%	0,5%
2014 / 2015	10,2%	3,9%	1,8%
2015 / 2016	9,4%	4,4%	4,3%

När vi sedan tittar på från vilket program, till vilket program en elev byter till så kan det vara en stor spridning mellan olika program. Vi kan ta ett exempel. 396 elever började bygg- och anläggningsprogrammet höstterminen 2015. Under det första läsåret bytte 44 elever program. Vilka program bytte de då till? Till barn och fritid, ekonomisk, estetisk, el och energi, handel och administration, naturbruk, hantverk, fordon och transport, restaurang och livsmedel, samhälle, VVS och fastighet, vård- och omsorgsprogrammet samt introduktionsprogram.

Exemplet visar att det för många ungdomar är en utmaning veta vad de ska välja och att det första valet inte alltid känns rätt. Innebär ett programbyte att en elev hamnar på rätt program och går klart gymnasiet så är det många gånger viktigare även om det för vissa innebär ett fjärde år på gymnasiet.

HUR GÅR DET FÖR ELEVER SOM BÖRJAR ETT INTRODUKTIONSPROGRAM?

Vi har följt de elever som började ett introduktionsprogram hösten 2013 för att se hur deras resa sett ut år för år fram till och med vårterminen 2016.

PREPARAND

466 elever började hösten 2013. Ett år senare har knappt 50 procent gått vidare till ett nationellt program (HFP 32 procent, YP 17 procent). 18 procent är kvar på preparand. Två år senare har ytterligare 6 procent gått vidare till ett nationellt program. 34 elever av de som började hösten 2013 är kvar på preparand.

PROGRAMINRIKTAT INDIVIDUELLT VAL

617 elever började hösten 2013. Ett år senare fanns 55 procent av eleverna kvar på programmet. Knappt 30 procent hade gått vidare till ett nationellt program (HFP 2 procent, YP 27 procent). 5 procent av eleverna hade bytt till ett annat introduktionsprogram.

Hösten 2015 var 35 procent av eleverna kvar på programinriktat individuellt val. Ytterligare 14 procent av eleverna som började 2013 hade gått vidare till ett nationellt program, de allra flesta till ett yrkesprogram. Ytterligare ett år senare, hösten 2016, fanns 27 elever av de som började 2013 kvar på programmet.

YRKESINTRODUKTION

779 elever började hösten 2013. Ett år senare fanns 61 procent av eleverna kvar på programmet. 12 procent hade bytt till ett annat introduktionsprogram och 9 procent hade gått vidare till ett nationellt program (HFP 1 procent, YP 8 procent).

Två år senare fanns 45 procent av eleverna som började 2013 kvar på yrkesintroduktion. Nu hade ytterligare 10 procent bytt till annat introduktionsprogram och ytterligare 4 procent gått vidare till ett yrkesprogram. Hösten 2016 fanns 71 elever av de som började 2013 kvar på programmet.

INDIVIDUELLT ALTERNATIV

1 065 elever började hösten 2013. Ett år senare fanns 33 procent av eleverna kvar på programmet. 16 procent hade gått vidare till ett nationellt program (HFP 6 procent, YP 10 procent). 15 procent hade bytt till ett annat introduktionsprogram.

Två år senare fanns 17 procent av eleverna kvar på individuellt alternativ. Ytterligare 3 procent hade gått vidare till ett nationellt program. Hösten 2016 fanns 63 elever kvar på programmet av de som började 2013.

SPRÅKINTRODUKTION

1 454 elever började hösten 2013. Ett år senare fanns 55 procent av eleverna kvar på programmet. 13 procent hade gått vidare till ett nationellt program (HFP 8 procent, YP 5 procent). 16 procent hade bytt till ett annat introduktionsprogram. 15 procent av eleverna fanns inte längre kvar i Ungdoms- och elevdatabasen.

Två år senare var 35 procent kvar på språkintröduktion. Ytterligare 8 procent hade gått vidare till ett nationellt program (HFP 5 procent, YP 3 procent). 30 procent av de som startade 2013 fanns inte längre kvar i Ungdoms- och elevdatabasen. Hösten 2016 fanns 45 elever kvar på språkintröduktion. Ytterligare några procent hade gått vidare till ett nationellt program eller bytt till annat introduktionsprogram. Knappt hälften av eleverna som började 2013 fanns inte längre kvar i Ungdoms- och elevdatabasen.

STUDIEUPPEHÅLL, AVBROTT ELLER FLYTTAT

Andelen elever som gör ett studieuppehåll under sitt första år på gymnasiet ligger kvar på ungefär samma nivå. Läsåret 2015/2016 var det knappt 4 procent av eleverna som gjorde ett avbrott, studieuppehåll eller flyttar från Stockholmsregionen. Skolverkets statistik visar på att även om siffran för regionen ligger kvar på samma nivå som i fjol är skillnaderna mellan kommunerna inom regionen relativt stora, intervallet ligger mellan 2-10 procent av andelen elever som gör uppehåll beroende på hemkommun.

Endast ett fåtal elever i gymnasieskolan väljer att göra avbrott för utlandsstudier under gymnasietiden i Stockholmsregionen. Av dem har andelen minskat stadigt de senaste åren mellan läsåret 2010/2011 och 2015/2016 har antalet elever sjunkit med 23 procent till idag endast 1 procent av eleverna som gör avbrott för utlandsstudier. (Källa: Kolada)

HUR MÅNGA GÅR MER ÄN TRE ÅR?

Tre år är den förväntade studietiden en elev behöver för att genomföra gymnasiet.

Trots det visar statistiken att det är många elever som inte går klart gymnasiet inom tre år. Det kan finnas flera orsaker till detta. Om en elev byter program sent under det första läsåret innebär det många gånger att eleven får börja om i årskurs ett och kommer då att gå minst fyra år i gymnasiet.

I ungdoms- och elevdatabasen finns det möjlighet att registrera elever på årskurs 4, de som går ett fjärde år på ett nationellt program. I oktober 2014 var drygt 600 elever registrerade på årskurs 4, i oktober 2015 knappt 600 elever och motsvarande siffra för oktober 2016 är knappt 800 elever. Vi vet dock att dessa siffror inte ger en rättvisande bild då huvudmännen idag registrerar på olika sätt. Vissa registrerar om eleverna på årskurs 3 i stället för årskurs 4 och dessa elever saknas därmed i statistiken.

Enhetlig registrering är ett viktigt utvecklingsområde för att få ett korrekt kunskapsunderlag för bedömningar om behov av utveckling och insatser.

HUR STOR ANDEL SLUTFÖR INTE GYMNASIESKOLAN OCH BLIR AKTUELLA FÖR KOMMUNERNAS AKTIVITETSANSVAR?

2015 utökades kommunernas ansvar för ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller inte har avslutat gymnasieskolan, det så kallade kommunala aktivitetsansvaret.

I samband med lagändringen så har kommunerna en skyldighet att registrera dessa elever och SCB har i uppgift att samla in uppgifterna halvårsvis. Ungdoms- och elevdatabasen har utvecklats för att underlätta för kommunerna att kunna registrera dessa uppgifter och få kunskapsunderlag på regional och kommunal nivå.

Redan idag finns det möjlighet att i ungdoms- och elevdatabasen se antalet ungdomar som är aktuella för aktivitetsansvaret. Däremot arbetar kommunerna olika med registrering, uppföljning och insatser vilket gör att det inte går att ge en regional bild över orsakerna till att dessa ungdomar inte längre finns i gymnasieskolan. Vi fortsätter verka för att samtliga kommuner registrerar uppgifterna i UEDB framöver för att möjliggöra regionala analyser och eventuella gemensamma utvecklingsinsatser.

JÄMFÖR GYMNASIESKOLOR – VAD TYCKER ELEVERNA I ÅK 2?

Varje år genomförs en enkät i årskurs 2 på gymnasiet där eleverna får svara på frågor kring trivsel, trygghet och lärande på programnivå, enkäten utgår från läroplanens målområden och mäter elevernas upplevelse av sin utbildning.

Denna sammanställning kan blivande gymnasieelever ta del av inför sitt val av utbildning och skola. Kvalitetskriterierna är även ett stöd för kommunerna i vägledningen till elever som gör sitt gymnasieval.

Insamling av enkätsvaren och presentationen av dessa sker via Gymnasieantagningen och presenteras i **Jämför gymnasieskolor** på Gymnasieantagningens hemsida, www.gyantagningen.se

Reflektionsfrågor

Hur säkerställer vi ett brett utbud inom rimligt avstånd för våra gymnasieelever?
Vad menar vi med tillgänglighet och vad är rimligt avstånd?

Finns det inriktningar som riskerar att inte starta på grund av för litet elevunderlag?

Vilka huvudmän planerar att utöka sin verksamhet?
Program? Inriktning? Ny skola?

Samverkan mellan gymnasiala yrkesprogram och vuxenutbildningen?

Finns behov av ökad samverkan kring Introduktionsprogrammen?

Hur säkerställer vi en likvärdig bedömning av målgrupps tillhörighet inom gymnasiesärskolan?

3. Går ut

Elevernas resultat

Det finns idag två typer av examen, yrkesexamen och högskoleförberedande examen.

För att bli behörig sökande till universitet eller högskola krävs en grundläggande behörighet. De elever som får en examen från ett högskoleförberedande program har i och med denna också uppnått grundläggande behörighet. Detta gäller inte för de elever som har fått en yrkesexamen, men möjligheten finns för yrkeselever att läsa in kurser som krävs för en grundläggande behörighet. Det är en viktig skillnad i GY 2011 jämfört med den tidigare gymnasieskolan, där elever på yrkes- och högskoleförberedande utbildningar läste samma kärnämneskurser som gav grundläggande behörighet.

KRAV

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE

ELEVEN SKA HA BETYG PÅ:

EN UTBILDNING SOM OMFATTAR 2500 POÄNG,
VARAV GODKÄNDA BETYG I 2250 POÄNG.

I DE GODKÄNDA BETYGEN SKA FÖLJANDE KURSER INGÅ:

SVENSKA ELLER SVENSKA SOM ANDRASPRÅK 1.

ENGELSKA 5

MATEMATIK 1

GODKÄNT GYMNASIEARBETE

PROGRAMGEMENSAMMA KURSER OM 400 POÄNG

YRKE

ELEVEN SKA HA BETYG PÅ:

EN UTBILDNING SOM OMFATTAR 2500 POÄNG,
VARAV GODKÄNDA BETYG I 2250 POÄNG.

I DE GODKÄNDA BETYGEN SKA FÖLJANDE KURSER INGÅ:

SVENSKA ELLER SVENSKA SOM ANDRASPRÅK 1, 2 OCH 3

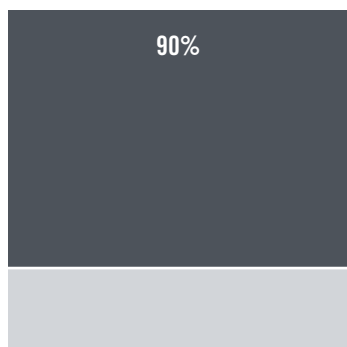
ENGELSKA 5 OCH 6

MATEMATIK 1

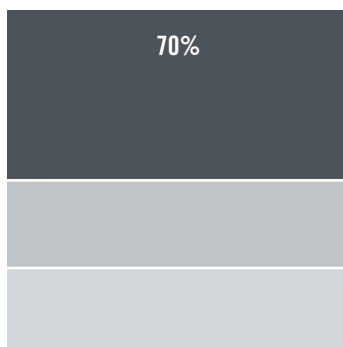
GODKÄNT GYMNASIEARBETE

HUR STOR ANDEL TAR GYMNASIEEXAMEN INOM 3 ÅR OCH 4 ÅR?

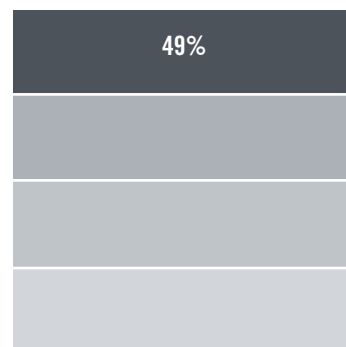
BEHÖRIGA NATIONELLA PROGRAM

EXAMEN 3 ÅR (GY11) NATIONELLA PROGRAM

HÖGSKOLA INOM 3 ÅR EFTER GYMNASIET

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE 71%
YRKE 62%

ANDELAR SOM TAR GYMNASIEEXAMEN

Det finns idag yrkesexamen och högskoleförberedande examen som två alternativ inom gymnasieskolan. De elever som får en examen från ett högskoleförberedande program har i och med denna också uppnått grundläggande behörighet för universitet eller högskola. De elever som får en yrkesexamen har inte grundläggande behörighet för universitet eller högskola men kan komplettera med nödvändiga kurser för att få det.

Sjuttio procent av eleverna i Stockholm tar examen inom tre år. 71 procent inom högskoleförberedande program och 62 procent inom yrkesprogrammen.

Andelen med examen inom tre år har i Stockholm ökat från 2014 till 2016 med sex procentenheter för elever i yrkesprogram och två procentenhet för elever i högskoleförberedande program. Totalt är ökningen fyra procentenheter.

Totalt har genomströmningen förbättrats mer i Stockholm jämfört med i riket men länet har fortfarande sämre resultat än riket, framför allt inom yrkesprogrammen. Genomströmningen var 2016 fyra procentenheter lägre i Stockholms län jämfört med i riket och inom yrkesprogrammen var genomströmningen nio procentenheter lägre. Inom högskoleförberedande program var genomströmningen fem procentenheter lägre i Stockholms län jämfört med i riket.

Ytterligare en relevant jämförelse med riket är att andelen som studerar yrkesprogram är 22 procent i Stockholm jämfört med 34 procent i riket, när introduktionsprogrammen är exkluderade.

ETT FJÄRDE ÅR

När elever som stannar kvar och studerar inom gymnasieskolan totalt fyra år inkluderas tar ytterligare 5–6 procent examen. Om ett femte år adderas förändras inte helheten nämnvärt eftersom den grupp som är kvar under så lång tid är för liten för att påverka helhetsbilden även om det är bra resultat inom den gruppen.

ANDEL MED EXAMEN INOM TRE ÅR

I tabellen nedan redovisas resultaten för de elever som antogs till gymnasieskolan i Storstockholm hösten 2013 (motsvarande siffra för 2012 inom parentes) och som tagit examen inom tre år (källa Skolverket).

GYMNASIESKOLAN	ANTAGNA 21 515	EXAMEN 62% (62%)
NATIONELLA PROGRAM	ANTAGNA 18 983	EXAMEN 70% (69%)

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE		
PROGRAM	ANTAGNA 2013	EXAMEN
TOTALT	15 226	71% (71%)
NATURVETENSKAP	3 838	75% (77%)
HUMANISTISKA	221	69% (67%)
EKONOMI	3 109	74% (75%)
SAMHÄLLSVETENSKAP	4 366	70% (69%)
ESTETISKA	1 827	71% (69%)
TEKNIK	1 665	65% (65%)

YRKE		
PROGRAM	ANTAGNA 2013	EXAMEN
TOTALT	3 757	62% (61%)
INDUSTRITEKNISK	112	88% (78%)
EL OCH ENERGI	809	65% (62%)
NATURBRUK	303	69% (66%)
HANDEL OCH ADMINISTRATION	265	58% (63%)
HOTELL OCH TURISM	173	64% (62%)
BARN OCH FRITID	297	58% (55%)
VVS OCH FASTIGHET	201	56% (62%)
BYGG OCH ANLÄGGNING	337	57% (61%)
VÅRD OCH OMSORG	244	61% (57%)
RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	291	57% (61%)
FORDON OCH TRANSPORT	314	58% (56%)
HANTVERK	363	64% (60%)

GRUNDLÄGGANDE BEHÖRIGHET PÅ YRKESPROGRAM

Det är möjligt för elever på yrkesprogram att läsa in grundläggande behörighet för att söka till universitet och högskola. Av de elever som tog examen inom ett yrkesprogram våren 2016 var det 36 procent som lämnade skolan med grundläggande behörighet. Andelen var lika stor i Stockholm som i riket (källa: Skolverket).

MÄN, KVINNOR, FÖRÄLDRARS UTBILDNINGSNIVÅ SAMT UTLÄNDSK BAKGRUND

Statistik för riket visar att ungefär sju procentenheter fler kvinnor (69 procent) än män (62 procent) tar en gymnasieexamen inom tre år. Andra bakgrundsfaktorer som kan användas för att visa betydligt större skillnader mellan grupper är föräldrars utbildningsnivå och utländsk bakgrund.

Exempelvis är skillnaden i andelar som tar examen 28 procentenheter större när elever med svensk bakgrund (72 procent) jämförs med elever med utländsk bakgrund (44 procent). Definitionen av utländsk bakgrund är då född utomlands eller född i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands. Nyinvandrade med kortare tid än fyra år i Sverige innan påbörjad gymnasieutbildning är exkluderade från statistiken.

Skillnaden mellan elever som har gymnasieutbildade föräldrar (63 procent) jämfört med elever som har föräldrar med längre högskoleutbildning (76 procent) är tretton procentenheter.

HUR MÅNGA GÅR VIDARE TILL HÖGSKOLAN EFTER AVSLUTAD GYMNASIEUTBILDNING?

Den senaste tillgängliga studien angående vidare studier efter avslutat gymnasium är baserad på elever som tog examen 2009. I Stockholms län hade hälften av de som tog examen från sin gymnasieutbildning gått vidare till högskolan inom tre år. Det innebär hälften av de som gått klart gymnasieskolan som går vidare efter tre år och inte 50 procent av de som påbörjat en gymnasieutbildning.

Inom länet finns stora skillnader mellan kommuner. I den kommun i länet som har lägst andel är det en tredjedel som gått vidare till högre studier inom tre år. I den kommun med högst andel var det dubbelt så många, det vill säga två tredjedelar, som gick vidare till högre studier inom tre år. Stockholms län hade jämfört med riket åtta procentenheter större andel som gick vidare till högskolan inom tre år.

ANDRA VÄGAR VIDARE

Det är viktigt att betona att det finns många vägar vidare efter att en elev avslutat en gymnasieutbildning alternativt inte avslutat sin gymnasieutbildning. Kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, yrkeshögskola är några alternativ. Internutbildning hos en arbetsgivare kan vara ett annat.

Gymnasievalet är viktigt men det är också viktigt sätta gymnasievalet i ett perspektiv genom att visa på möjligheter men också eventuella arbetsmarknadsmässiga begränsningar som vissa val kan innebära för eleverna. Här har studie- och yrkesvägledarna en mycket viktig roll. KSL har under året bidragit med kunskapsunderlag samt fört dialog med studie- och yrkesvägledare i regionen för att se hur vi kan utveckla materialet så att det kan vara ett stöd i deras arbete.

Reflektionsfrågor

Hur kan vi öka andelen elever som tar examen inom tre år?

Vad kan vi göra för att öka andelen elever som går över från ett introduktionsprogram till ett nationellt program?

Vad kan vi göra för att öka andelen elever som går vidare till högre utbildning?

Finns behov av ökad samverkan kring insatser för ungdomar som inte avslutat sin gymnasieutbildning och är aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret?

Behovet i framtiden

Det främsta syftet med detta kunskapsunderlag är att ge huvudmännen en gemensam kunskapsbas för planering och ställningstaganden kring det gemensamma gymnasieutbudet på kort och lång sikt. De gemensamma målen i samverkansavtalet bör utgöra utgångspunkt i en regional dialog.

I årets rapport lyfter vi fram olika perspektiv som påverkar förutsättningarna för gymnasieutbudets utveckling framöver. Dels befolkningsutvecklingen som visar på en kraftig ökning av antalet elever under perioden samt det höga mottagandet av nyanlända under hösten 2015. Dels har vi brutit ned beräkningarna per nationellt program avseende söktryck, utbud och arbetsmarknadens behov. Slutligen lyfter vi fram ett antal utmaningar och målkonflikter att reflektera över i det fortsatta arbetet kring dimensioneringen av utbudet i Stockholmsregionens gymnasierregion.

Nuläge

Regionen har sedan 2008 haft minskade elevkullar i gymnasieskolan. Nu har vi passerat året med lägst antal 16-åringar och nu ökar elevantalet kontinuerligt de kommande 10 åren.

De trender vi såg i förra årets rapport avseende elevernas sökmönster ser ut att fortsätta. Ekonomiprogrammet och teknikprogrammet är de högskoleförberedande program som fortsätter öka. Naturbruk, vård- och omsorgs och industritekniska programmet är de yrkesprogram som ökar. Industritekniska programmet är trots detta minsta program med ca 300 elever.

Störst nedgång ser vi hos bygg- och anläggningsprogrammet som minskat med knappt 50 procent sedan 2011. Andra yrkesprogram som ser ett minskat intresse är hantverksprogrammet och Hotell- och turismprogrammet. Estetiska och humanistiska programmen är de högskoleförberedande program som minskar.

Det stora mottagandet av nyanlända under hösten 2015 ser vi också i gymnasieskolan där antalet elever på språkinträdning hösten 2016 fördubblats jämfört med samma period för två år tidigare.

Totalt sett idag är antalet anmälda platser fler än antalet antagna elever på de nationella programmen med undantag för ekonomiska och humanistiska programmet. Däremot framträder en annan bild om vi jämför söktrycket mellan olika skolor som erbjuder samma program. Det finns skolor som har långt fler sökande än antalet platser och skolor som har få sökande till sina platser. Det vill säga det finns platser men inte där eleverna främst vill gå sin gymnasieutbildning.

Andelen elever som byter program ser ut att minska något. Vi har i årets rapport för första gången följt eleverna som började ett introduktionsprogram 2013 för att få kunskap om hur det går och hur många som kommer vidare från ett introduktionsprogram.

Genomströmningen visar i år att något fler elever i regionen tog sin gymnasieexamen efter tre år jämfört med året innan.

Andelen elever som går vidare till högre utbildning inom tre år är kvar på samma nivå men med stora inomregionala skillnader mellan kommunerna.

Elevernas möjlighet att söka utbildning och skola på lika villkor i hela regionen har inneburit att kommunerna och huvudmännen i allt högre utsträckning är kopplade till varandra. Alla ansvarar idag för att ge varandras gymnasieungdomar en kvalitativt god gymnasieutbildning. Utbudsplanering är inte längre en egen angelägenhet om tillgängligheten till program och inriktningar ska vara hög i hela regionen.

SAMVERKANSAVTALET – VÅR GEMENSAMMA MÅLSÄTTNING

Nuvarande samverkansavtal utgör utgångspunkten i den gemensamma gymnasieregionen. Samtliga länets kommuner samt Håbo kommun ingår i avtalet. Stockholms läns landstig har också anslutit sig till avtalet avseende Berga naturbruks-gymnasium.

Samverkansavtalet syftar till att utifrån skollagens och gymnasieförordningens bestämmelser skapa bästa möjliga förutsättningar för en samverkan för elevernas bästa. Avtalet ska underlätta och stimulera en verksamhet av hög kvalitet där fokus ska ligga på fritt val, ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Avtalet syftar också till att skapa bästa möjliga förutsättningar att tillgodose utbildningsbehoven i hela Storstockholm.

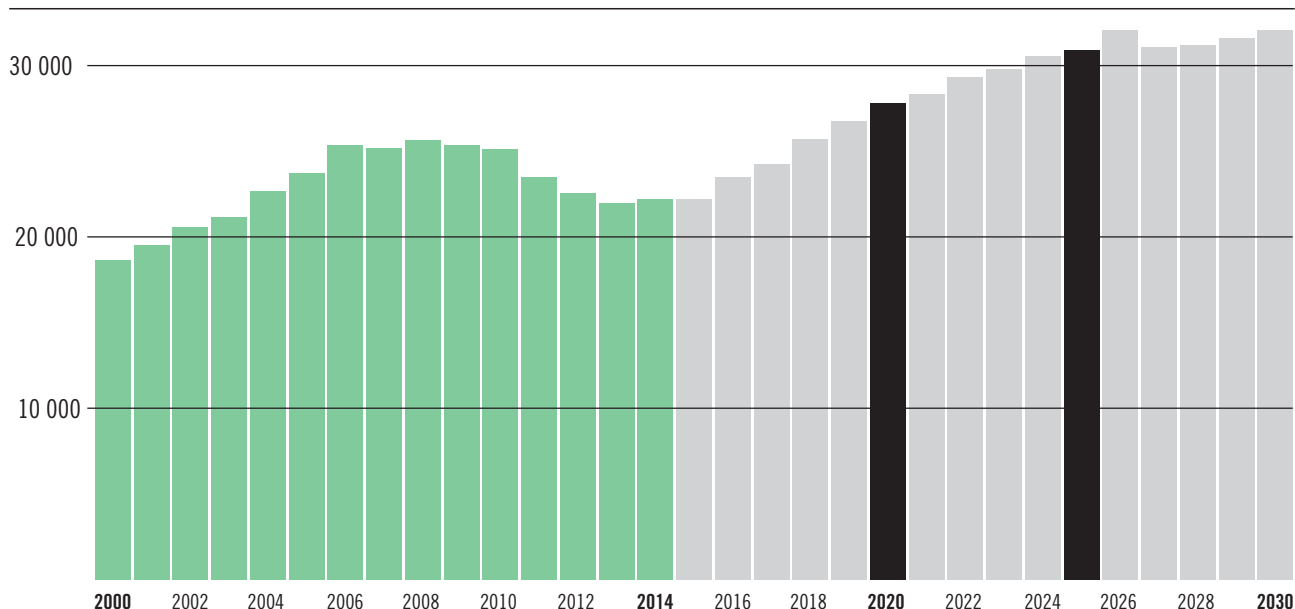
I avtalet finns följande mål fastställda för det gemensamma arbetet:

- Konkretisera den politiska överenskommelsen från 2001 om Stockholms län som en gemensam gymnasieregion
- Uppfylla skollagens krav (16 kap. 42 §) på ett allsidigt utbud av program
- Uppfylla skollagens krav (2kap, 8a §) om resursfördelning efter elevernas behov
- Alla sökande blir mottagna på lika villkor i samverkanskommunerna, det vill säga att alla blir förstahandsmottagna
- Gymnasieskolorna ska konkurrera på lika villkor oavsett huvudman
- Med elevperspektivet i fokus bredda tillgången till utbildningsvägar för den enskilde eleven
- Skapa bästa möjliga förutsättningar för regional dialog i syfte att samordna planering och dimensionering så att efterfrågan och utbud är i balans.
- Gemensamt, med stöd av regionala programråd, stimulera utveckling av utbildningar som bedöms som strategiskt viktiga för länets utveckling
- Underlätta kontakter med branschernas företrädare via regionala programråd för utbildning i ett länsperspektiv
- Skapa bästa möjliga förutsättningar för utvärdering av arbetet med gemensam gymnasieregion
- Öka likvärdigheten i utbildningarna för att uppnå högre kvalitet
- Öka genomströmningen i gymnasieskolan för att fler ungdomar ska fullfölja utbildningen inom tre år
- Förädlingsvärden definieras för att kunna användas i utvärdering

ANTAL ELEVER ÖKAR

En framskrivning av befolkningsutvecklingen baserad på underlag från SCB visar att antalet 16-åringar i Stockholms län förväntas öka med knappt 30 procent fram till 2020 och med knappt 40 procent fram till 2030.

16-ÅRINGAR 2000-2030

NYANLÄNDA

Antalet nyanlända i regionen har under de senaste åren ökat kraftigt och inflyttningen var som störst hösten 2015. Den stora ökningen har medfört påtagliga konsekvenser för hela utbildningskedjan och då även gymnasieskolan. I skollagen är definitionen av nyanlända elever som gått kortare tid än fyra år i svensk skola vilket innebär att inflyttningen i länet påverkar skolan under många år efter bosättningen.

1 januari 2017 var det fler än 15 000 asylboende i Migrationsverkets mottagningssystem i regionen vilket är en markant minskning jämfört med året innan när det var 22 000. Trots minskningen är det 2017 ett ungefär lika stort antal unga som skulle kunna vara aktuella för gymnasiet som 2016. I Stockholms län fanns i januari 2017 3 400 asylsökande i åldrarna 16 till 19 år varav 2 800 var 16 eller 17 år.

Asylsökande barn och ungdomars rätt till utbildning inom gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan gäller om studierna påbörjas innan eleven fyllt 18 år. Om den asylsökande har fyllt 18 år har hen rätt att avsluta sin utbildning. Barn och ungdomar ska enligt skolförfattningarna tas emot i verksamheten så snart det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden och där strävan är att erbjuda skolgång inom ungefär en månad. Språkinträdning står öppen för ungdomar som nyligen har anlänt till Sverige och som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram.

Antalet elever i språkinträdning har fördubblats från ca 2 600 elever läsåret 2014/2015 till ca 5 700 elever i början av läsåret 2016/2017. Under läsåren sker en successiv påfyllnad av elever då antagning sker löpande (källa UEDB).

10 procent av de nyinvandrade till riket vid gymnasiestart höstterminen 2013 klarade gymnasieexamen inom tre år. Motsvarande värde för hela gymnasieskolan exklusive nyinvandrade var 69 procent. Med nyinvandrad avses här elever som har kommit till Sverige tidigast 4 år före sin start i gymnasieskolan och som inte bott i Sverige eller gått i svensk skola före invandringen. Att nyanlända klarar sin utbildning är en viktig faktor för ungdomarnas inkludering i samhället. (källa Skolverket)

UTBUD OCH DIMENSIONERING FRAM TILL 2025?

För att närma oss frågan om hur befolkningsökningen bland 16–19 åringar kommer att påverka gymnasieskolan framöver har vi i tidigare rapporter gjort ett första antagande som utgångspunkt för en dialog om utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i regionen. Vi har i årets rapport uppdaterat siffrorna baserat på elevernas val till gymnasieskolan 2016, uppdaterade befolkningssiffror för 2016 samt flyttnetto 2014–2016 för Storstockholm.

Syftet med beräkningarna är att de ska kunna utgöra ett underlag för huvudmännen i deras planering men vi vill också väcka frågor kring utbudets innehåll och dimensionering av utbildningsplatser ur såväl ett regionalt, delregionalt som ett lokalt perspektiv. Det finns dock en osäkerhet i siffrorna baserat på hur utvecklingen av in- och utflyttningar kommer att se ut kommande år samt om elevernas sökmönster ändras, förändras också behovet av platser.

Vi har i vår beräkning utgått ifrån antagandet att om eleverna söker på samma sätt som de gjorde 2016 hur många fler elever skulle det då finnas på varje program 2025 i relation till befolkningsökningen.

Pilarna visar hur söktrycket sett ut under perioden 2011–2016. Trots att antalet elever minskat under perioden så är antalet elever på högskoleförberedande program lika stort 2016 som 2011, hela minskningen har skett på yrkesprogrammen.

UTBUD OCH DIMENSIONERING 2025?

2016: OBESATTA PLATSER **970**
2025: ÖKAT ANTAL ELEVER **16 600**

PROGRAM	2016 TERMINSSTART OBESATTA PLATSER	2025 ÖKAT ANTAL ELEVER
→ SAMHÄLLSVETENSKAP	250	4 830
→ NATURVETENSKAP	200	4 100
↑ EKONOMI	10	3 770
↗ TEKNIK	100	1 930
↓ ESTETISKA	310	1 800
↓ HUMANISTISKA	0	210

2016: OBESATTA PLATSER **1 570**
2025: ÖKAT ANTAL ELEVER **4 500**

PROGRAM	2016 TERMINSSTART OBESATTA PLATSER	2025 ÖKAT ANTAL ELEVER
→ EL OCH ENERGI	180	950
↓ BYGG OCH ANLÄGGNING	200	410
↗ FORDON OCH TRANSPORT	170	400
→ HANDEL OCH ADMINISTRATION	150	390
↓ HANTVERK	220	430
↗ BARN OCH FRITID	60	400
↑ NATURBRUK	130	380
→ RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	100	290
↑ VÅRD OCH OMSORG	140	370
→ VVS OCH FASTIGHET	100	200
↓ HOTELL OCH TURISM	100	170
↑ INDUSTRITEKNISK	20	90

Resultatet av beräkningen visar att antalet elever skulle öka med ca 21 600 elever fram till 2025. Av dessa skulle ökningen vid de högskoleförberedande programmen bli cirka 16 600 elever och ökningen på yrkesprogrammen skulle bli cirka 4 500 elever. Den största volymökningen sker därmed inom de högskoleförberedande programmen.

Beräkningen bygger på antal personer i respektive årskull som blir 16–19 år 2025 där hänsyn tas till flyttnetton för respektive årskull (treårsgenomsnitt). Andelen 16–19-åringar som går i gymnasieskolan hösten 2016 och fördelningen av elever mellan olika program hösten 2016 gäller för framskrivningen till 2025. De stora ökningarna beror främst på att årskullarna som blir 16–19 år 2025 är betydligt större än 16–19-åringar 2016. Ökningarna beror även på positiva flyttnetton för de aktuella årskullarna.

Om vi till exempel jämför antal 6–9-åringar (som är 16–19 år 2025) och antal 16–19-åringar 2016 så är det 23 800 fler 6–9-åringar (116 400) än 16–19-åringar (92 600) i Storstockholm.

NATIONELLA PROGRAMMEN

Nedan följer en fördjupning över nuläget i Storstockholm med en framtidsreflektion för respektive nationellt program.

För de högskoleförberedande programmen beskrivs totalt antal elever på programmet, antalet antagna HT 2016 samt hur förändringen i sökmönster sett ut sedan 2011. När det gäller utbudet så beskrivs över/underskott på antalet anmälda platser vid terminsstart HT 2016, antal skolor samt en beräkning av behovet av platser 2025 baserat på en framskrivning av befolkningsökningen.

För yrkesprogrammen beskrivs på samma sätt totalt antal elever på programmet, antalet antagna HT 2016 samt hur förändringen i sökmönster sett ut sedan 2011. När det gäller utbudet så beskrivs över/underskott på antalet anmälda platser vid terminsstart HT 2015, antal skolor samt en beräkning av behovet av platser 2025 baserat på en framskrivning av befolkningsökningen. Slutligen finns en beskrivning av arbetsmarknadens förutsättningar kopplat till respektive yrkesprogram. Här har vi valt att utgå från Länsstyrelsens rapport, Stockholm 2025 – en utbildnings- och arbetsmarknadsprognos. I rapporten finns prognosbeskrivningar för olika gymnasiala yrkesutbildningar fram till 2025.

Rutorna har olika färg baserat på utveckling och förutsättningar enligt följande modell:

Elever – Grön betyder att antalet elever har ökat med mer än 20 procent under den senaste femårsperioden. Gul att intresset för programmet varit oförändrat och Rött att antalet elever på programmet minskat med mer än 20 procent under samma period.

Utbud – Grön betyder att det finns tillräckligt med platser idag i relation till framtida behov. Gul att antalet platser ser ut att räcka i relation till framtida behov och Rött att antalet platser på programmet är för få i relation till framtida behov.

Arbetsmarknad – Grön betyder att det finns goda förutsättningar att få arbete inom området på kort och lång sikt. Gul att det finns medelgoda förutsättningar och Rött att det är dåliga förutsättningar att få arbete inom området.

KOMMENTAR

I förra årets rapport visade framskrivningarna att kommande elevökningar inom yrkesprogrammen år 2020 såg ut att rymmas i relation till antalet obesatta platser (anmälda till Gymnasieantagningen). Elevökningen inom de högskoleförberedande programmen rymms däremot inte fram till 2020. Redan vid terminsstart HT 2016 så fanns det i princip inga lediga platser på ekonomiprogrammet och humanistiska programmet.

Tittar vi fram till 2025 så finns det behov av att skapa fler platser inom samtliga nationella program för att motsvara befolkningsökningen.

Här tillkommer också ett ökat behov av fler platser på introduktionsprogrammen.

Inom gymnasiesärskolan finns en stor överkapacitet på platser som bör rymma ett ökat antal elever i relation till befolkningsökningen fram till 2025.

Förändras elevernas sökmönster eller att nuvarande trender fortsätter kan ytterligare anpassningar behövas för att tillgodose elevernas önskemål.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

EKONOMISKA PROGRAMMET

Programmet har drygt 11 100 elever. Av dessa går drygt 60 procent inriktningen ekonomi och drygt 25 procent inriktningen juridik. Ekonomiska programmet är det program som ökat mest under den senaste femårsperioden.

70 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+10) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat med cirka 35 procent sedan 2011.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
3 931 ELEVER TERMINSSTART 2016	+10 PLATSER TERMINSSTART 2016
2011-2016 +36%	ANTAL SKOLOR 70
11 100 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2025 +3 770

KOMMENTAR

Redan nu finns ett behov av fler platser på programmet. Huvudmännen har utökat antalet anmälda platser redan till HT 2017 och vi följer noga hur utvecklingen ser ut under ansökningsperioden. Fortsätter trenden med ett ökat intresse för programmet kommer behovet av platser vara större än beräkningarna.

NATURVETENSKAPLIGA PROGRAMMET

Programmet är det näst största programmet med cirka 12 000 elever. Knappt 75 procent av eleverna går naturvetenskaplig inriktning. 11 procent går inriktningen naturvetenskap och samhälle. I regionen erbjuds flertalet varianter och spetsutbildningar.

84 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+200) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
4 170 ELEVER TERMINSSTART 2016	+200 PLATSER TERMINSSTART 2016
2011-2015 -1%	ANTAL SKOLOR 84
12 000 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2025 +4 100

KOMMENTAR

Intresset för programmet har legat på samma nivå sedan 2011. Ökat behov av platser på programmet med hänsyn till befolkningsökningen.

ESTETISKA PROGRAMMET

Programmet har cirka 5 600 elever varav drygt 60 procent av eleverna går antingen inriktningen estetik och media eller inriktningen musik. Drygt 30 procent på vardera av de två inriktningarna. Knappt 20 procent går bild och formgivning, 9 procent går inriktning teater och 5 procent går inriktning dans. I regionen erbjuds också nycirkusinriktning.

52 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+310) än antalet elever som startade hösten 2016. Antalet sökande har minskat med cirka 15 procent sedan 2011.

ELEVER

2 128 ELEVER
TERMINSSTART 2016

2011-2016
-15%

5 600 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+310 PLATSER
TERMINSSTART 2016

ANTAL SKOLOR
52

BEHOV
2025 **+1 800**

KOMMENTAR

Intresset för programmet har minskat under perioden. Kommer denna trend att fortsätta och hur påverkar det behovet av platser framöver?

HUMANISTISKA PROGRAMMET

Programmet tillhör ett av de minsta nationella programmen med 600 elever. Knappt 80 procent av eleverna går språk-inriktningen och drygt 20 procent går inriktning kultur.

11 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+25) än antalet elever som startade hösten 2016. Antalet sökande har minskat med cirka 35 procent sedan 2011.

ELEVER

206 ELEVER
TERMINSSTART 2016

2011-2016
-35%

600 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+25 PLATSER
TERMINSSTART 2016

ANTAL SKOLOR
11

BEHOV
2025 **+210**

KOMMENTAR

Antalet anmälda platser är redan idag begränsade. Fortsätter intresset för programmet att minska kan det komma att påverka utbudet framöver och få konsekvenser för tillgängligheter för alla elever i regionen som är intresserade av programmet.

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA PROGRAMMET

Samhällsvetenskapliga programmet är det största programmet med cirka 14 200 elever. Knappt hälften av dessa går samhällsvetenskaplig inriktning. Drygt 40 procent går inriktning beteendevetenskap och knappt 10 procent av eleverna går inriktning medier, information och kommunikation. Precis som på naturvetenskapliga programmet så erbjuds det i regionen flera varianter och spetsutbildningar.

103 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+250) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå sedan 2011.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
4 711 ELEVER TERMINSSTART 2016	+250 PLATSER TERMINSSTART 2016
2011-2016 -8%	ANTAL SKOLOR 103
14 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2025 +4 830

KOMMENTAR

Intresset har minskat något för programmet. Finns fortfarande fler antal anmälda platser. Behovet är dock stort framöver med hänsyn taget till befolkningsökningen.

TEKNISKA PROGRAMMET

Tekniska programmet har cirka 5 700 elever. Drygt hälften av eleverna går inriktningen information och medieteknik. Knappt 20 procent går design och produktutveckling och 16 procent går inriktningen teknikvetenskap.

49 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+100) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat med cirka 25 procent sedan 2011.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
2 163 ELEVER TERMINSSTART 2016	+100 PLATSER TERMINSSTART 2016
2011-2016 +26%	ANTAL SKOLOR 49
5 700 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2025 +1 930

KOMMENTAR

Intresset för programmet har ökat kontinuerligt sedan 2011. Finns ett ökat behov av platser inom en snar framtid.

YRKESPROGRAM

Gymnasiereformen 2011 hade flera syften där ett var att de nya yrkesprogrammen i högre grad än de tidigare yrkesförberedande programmen ska förbereda eleverna för arbetsmarknaden.

Yrkesprogrammen har generellt färre elever än de högskoleförberedande programmen och flertalet inriktningar per program. Flera program/inriktningar kräver större investeringar för att starta och driva. Det gör att de många gånger upplevs svårare att dimensionera. Det låga antalet elever på vissa inriktningar gör också att det erbjuds på få ställen i regionen, något som gör att det inte är tillgängligt för alla regionens elever ur resesynpunkt.

Vi har under året som gått gjort ett fördjupningsarbete kring yrkesprogrammen för att beskriva förutsättningarna avseende sökmönster, storlek och geografisk belägenhet för respektive inriktning samt arbetsmarknadens behov. Detta är en viktig grund för eventuella ställningstaganden hos respektive huvudman samt för eventuella insatser på regional nivå för att påverka utvecklingen.

Årets rapport har kompletteras med prognossiffror fram till 2025 för respektive program där det finns att tillgå. Här har hänsyn tagits till hur många som beräknas utbildas, in- och utflyttning samt pensionsavgångar. (Källa: Länsstyrelsens rapport, **Stockholm 2025 – En utbildning och arbetsmarknadsprognos**)

Det finns också en avslutande kommentar för respektive yrkesprogram som belyser förutsättningarna baserat på det fördjupningsarbete som gjorts.

UTMANINGAR – MÅLKONFLIKTER

Bilden visar samband och målkonflikter mellan elevernas sökmönster, huvudmännens utbud och arbetsmarknadens behov.

BARN- OCH FRITIDSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 200 elever varav 45 procent går inriktningen fritid och hälsa och drygt 40 procent går inriktningen pedagogiskt arbete. Drygt 30 elever går inriktning socialt arbete.

23 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+60) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom barn- och fritidsprogrammet är blandad på kort och lång sikt. För till exempel fritidsledare är det tuff konkurrens om jobben medan utsikterna är goda för fritidspedagoger.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
419 ELEVER TERMSSTART 2016 2011– 2016 +1% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+60 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 23 BEHOV 2025 +400	-4 700 PERSONER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevantalet på barn- och fritidsprogrammet har succesivt ökat sedan 2011 trots att antalet elever minskat på yrkesprogrammen. En positiv utveckling samtidigt skulle det vara önskvärt att fler elever gick utbildningen då det finns tydliga bristyrken inom området med goda möjligheter till jobb efter genomförd utbildning.

För inriktningarna fritid och hälsa samt pedagogiskt arbete finns ett brett utbud som är geografiskt tillgängligt i hela regionen. Inriktningen socialt arbete har få elever och erbjuds endast på två skolor i regionen. Den statliga Gymnasieutredningen föreslår att denna inriktning ska tas bort och kurser föras över på de två andra inriktningarna.

NATURBRUKSPROGRAMMET

Programmet har drygt 1 200 elever. Majoriteten, knappt 70 procent, går inriktning djur. Övriga inriktningar, lantbruk, skog och trädgård har mellan 15–80 elever. Drygt 200 elever går på särskild variant marinbiologi.

13 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+180) än antalet elever som startade hösten 2011.

Antalet sökande har ökat med drygt 15 procent sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom naturbruksprogrammet ser blandat ut på kort och lång sikt beroende på yrkesinriktning. Bland trädgårdsarbetare är det tuff konkurrens, bland djurskötare är det i balans medan utsikterna är goda avseende arbete inom natur och skog.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
433 ELEVER TERMSSTART 2016 2011-2016 +17% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+180 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 13 BEHOV 2025 +380	+700 PERSONER ÖVERSKOTT ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Antalet elever på programmet har ökat kraftigt sedan 2011. Inriktningen djur är den som flest elever väljer att gå. Det är också den inriktning där det finns ett brett utbud geografiskt tillgängligt i regionen. Däremot är arbetsmarknadens behov mättat för dessa yrken.

Övriga tre inriktningar har förhållandevis få elever. Eleverna på inriktningen lantbruk går idag på 5 olika skolor, geografiskt spritt i regionen. Utbudet på inriktningarna skog och trädgård är mindre och inte lika geografiskt tillgängligt.

EL- OCH ENERGIPROGRAMMET

Programmet är det största yrkesprogrammet med cirka 2 800 elever. Hälften av dessa går elteknik och knappt 35 procent går dator och kommunikationsteknik. Mycket få elever går inriktningen automation (ca 20 elever i hela regionen).

41 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+180) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom el- och energiprogrammet bedöms vara goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. distributionselektriker, elmontör, installationselektriker och larmtekniker.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
1 016 ELEVER TERMSSTART 2016 2011-2016 -3% 2 800 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+180 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 41 BEHOV 2025 +950	+200 PERSONER ÖVERSKOTT ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Största yrkesprogrammet där elevantalet ökat något sedan 2011. Inriktningarna elteknik och dator- och kommunikationsteknik har merparten av eleverna. Utbudet är brett och geografiskt spritt i regionen.

Ett fåtal går inriktningen automation. Inriktningen erbjuds vid tre skolor i regionen och är geografiskt spridd.

Totalt sett visar arbetsmarknadsprognosen ett balanserat läge 2025 men det kan finnas skillnader mellan olika utbildningsinriktningar.

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSPROGRAMMET

Programmet har idag cirka 1 200 elever. Knappt hälften av eleverna går inriktningen husbyggnad och 15 procent går inriktningen måleri. Mycket få elever går inriktningarna mark och anläggning och plåtslageri (ca 20 och ca 10 elever i hela regionen).

29 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+200) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat med cirka 45 procent sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom bygg- och anläggningsprogrammet bedöms vara mycket god inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. plåtslagare, snickare på kort sikt, anläggningsarbetare, murare och golvläggare. Yrken där prognosen är i balans på kort och lång sikt är t.ex. grovarbetare och snickare på längre sikt.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
399 ELEVER TERMSSTART 2016 2011-2016 -46% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+200 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 29 BEHOV 2025 +410	-3 000 PERSONER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Antalet elever på programmet har nästan halverats sedan 2011. Inriktningen husbyggnad har flest elever. Näst största utbildning är måleri. Utbudet är brett och geografiskt tillgängligt i regionen.

Tre av inriktningarna har mycket få elever till yrkesutgångar där det råder en stor brist på arbetskraft i regionen. Till dessa inriktningar är utbudet också begränsat geografiskt i regionen vilket kan begränsa elevers möjligheter att söka utbildningarna. Det är också utbildningar som är dyra att starta och driva. Här krävs gemensamma insatser för att försöka påverka utvecklingen.

FORDON- OCH TRANSPORTPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 200 elever. Knappt 40 procent av eleverna går inriktning personbil och knappt 30 procent av eleverna går inriktning transport. Få elever går inriktningarna godshantering, karosseri och lackering samt lastbil och mobila maskiner.

23 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+170) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat något sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom fordon- och transportprogrammet bedöms vara goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. fordonsmekaniker, lackerare och lastbilsmekaniker. Yrken där prognosen är i balans på kort och lång sikt är t.ex. fordonsmontör och lastbilsförare.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
404 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 +4% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+170 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 23 BEHOV 2025 +400	-3 250 PERSONER (FORDONSUTBILDNING) BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025 +640 PERSONER (TRANSPORTUTBILDNING) BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevantalet har ökat något sedan 2011. Inriktningarna personbil och transport är de som flest elever söker. Här finns ett brett utbud som är geografiskt tillgängligt i regionen.

Två av inriktningarna har mycket få elever, karosseri- och lackering samt godshantering. Inriktningen godshantering föreslår den statliga Gymnasieutredningen ska tas bort och att vissa kurser ska föras in i övriga inriktningar.

Utbudet för dessa inriktningar är begränsat och inriktningen karosseri och lackering erbjuds bara i södra länet (skolförlagd).

HANDEL- OCH ADMINISTRATIONSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 000 elever och merparten av dessa går inriktningen handel och service. Mycket få elever går inriktning administrativ service

29 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+150) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat med drygt 10 procent sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom handel- och administrationsprogrammet är blandad på kort och lång sikt. För till exempel försäljare inom fackhandel och dagligvaror är det hård konkurrens medan prognosen är i balans på kort och lång sikt för till exempel löne- och personalassistenter samt Controllers.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
401 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 -11% 1 000 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+150 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 29 BEHOV 2025 +390	+1 300 PERSONER ÖVERSKOTT ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevernas intresse för programmet har minskat. Inriktningen administrativ service har mycket få elever och den statliga Gymnasieutredningen har föreslagit att denna inriktning ska tas bort.

Inriktningen handel och service har ett brett utbud som är spritt i regionen.

Utmaningen för programmet ligger i att det inte har tydliga yrkesutgångar. Det gör att elever som går programmet konkurrerar om jobben med elever från högskoleförberedande program som inte läser vidare.

Arbetsmarknadsprognosen fram till 2025 visar på ett överskott och för vissa yrken är det hård konkurrens om jobben.

HANTVERKSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 300 elever. Två inriktningar dominerar där knappt 80 procent av eleverna går. Hälften av dessa går frisör inriktningen och hälften går inriktningen hår och makeupstylist. Knappt 15 procent går inriktning textildesign. Inriktningarna florist, finsnickeri, guldsmed, hudvård och låssmed har mycket få elever.

24 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+220) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat med drygt 30 procent sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom hantverksprogrammet bedöms vara goda inom vissa yrken både på kort och lång sikt, till exempel frisör och textil design medan några yrken har tuffare konkurrens, till exempel florist.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
418 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 -31% 1 300 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+220 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 24 BEHOV 2025 +430	? PERSONER SAKNAS UPPGIFTER ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevernas intresse för programmet har minskat sedan 2011. Inriktningarna frisör samt hår- och makeupstylist är de som flest elever går. Utbudet är geografiskt spritt i regionen för dessa inriktningar.

Övriga inriktningar har mycket få elever. Floristinriktningen erbjuds endast vid en skola dock centralt belägen. Finsnickeri erbjuds vid fyra skolor också centralt belägna.

Saknad arbetsmarknadsprognos fram till 2025.

RESTAURANG- OCH LIVSMEDELSPROGRAMMET

Programmet har cirka 900 elever. Drygt 70 procent går inriktning kök och servering och drygt 20 procent går inriktning bageri och konditori.

15 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+100) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat något sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom restaurang- och livsmedelsprogrammet bedöms vara mycket goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, till exempel bagare, konditor och kock. Yrken där det är tuffare konkurrens är till exempel köksbiträde och restaurangbiträde.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
311 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 -19% 900 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+100 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 15 BEHOV 2025 +290	-2 900 PERSONER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevantalet har minskat något sedan 2011. Merparten av eleverna går inriktningen kök och servering. Eleverna går på 15 olika skolor i regionen och den geografiska spridningen är god.

Inriktningen bageri och konditori erbjuds på sex skolor, geografiskt spritt i regionen.

Vi har idag ingen elev som går inriktning färskvaror, delikatess och catering. Inriktningen erbjuds dock på en skola geografiskt belägen i Södertälje. Den statliga Gymnasieutredningen föreslår att inriktningen tas bort och att vissa kurser förs över till övriga inriktningar.

Arbetsmarknadsprognosen visar en stor brist på kompetens inom området 2025 vilket gör att det finns goda förutsättningar för de elever som går programmet att få jobb.

VÅRD- OCH OMSORGSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 100 elever. Programmet har ingen inriktning.

23 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+140) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat med knappt 30 procent sedan 2011 vilket är en stor ökning då andelen elever på yrkesprogrammen minskat med 12 procent under samma period.

Arbetsmarknaden för utbildade inom vård- och omsorgsprogrammet bedöms vara mycket god på kort och lång sikt, till exempel. skötare och undersköterskor.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
389 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 +28% 1 100 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+140 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 23 BEHOV 2025 +370	-7 200 PERSONER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevantalet har succesivt ökat sedan 2011. En utveckling som är positiv i relation till arbetsmarknadsprognosen visar en stor brist på kompetens inom området 2025. Bristen är dock så stor att det är önskvärt att fler går utbildningen.

Utbudet är brett och geografiskt spritt i regionen.

VVS- OCH FASTIGHETSPROGRAMMET

Programmet har cirka 600 elever. Drygt 65 procent av eleverna går VVS-inriktning. Inriktningarna fastighet, ventilation och kyl och värmepumpsteknik har mycket få elever.

15 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+100) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat något sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom VVS- och fastighetsprogrammet bedöms vara mycket god både på kort och lång sikt, till exempel VVS-montörer och fastighetstekniker.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
214 ELEVER TERMSSTART 2016 2011-2016 -17% 600 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+100 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 15 BEHOV 2025 +200	-860 PERSONER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Elevernas intresse för programmet har minskat något sedan 2011. VVS-inriktningen är den inriktning som flest elever går. Övriga tre inriktningar har mycket få elever. Detta trots att arbetsmarknaden är god för samtliga yrken inom området.

Utbudet av programmet är brett och geografiskt tillgängligt i hela regionen när det gäller VVS-inriktningen.

HOTELL- OCH TURISMPROGRAMMET

Programmet har cirka 520 elever. Drygt 40 procent av dessa går inriktning turism och resor. Lika stor andel går inriktning hotell och konferens.

15 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+100) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har minskat med knappt 30 sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom hotell- och turismprogrammet bedöms vara i balans inom ett flertal yrken på både kort och lång sikt, t.ex. receptionist.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
189 ELEVER TERMINSSTART 2016 2011-2016 -29% 520 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+100 PLATSER TERMINSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 15 BEHOV 2025 +170	? PERSONER SAKNAR UPPGIFTER I STOCKHOLM 2015

KOMMENTAR

Är det yrkesprogram som tillsammans med bygg- och anläggningsprogrammet minskat mest sedan 2011.

Det två inriktningarna har lika många elever. Inriktningen hotell och konferens erbjuds vid sju skolor geografiskt spritt i regionen. Inriktningen turism och resor erbjuds vid åtta skolor geografiskt spritt i regionen

Här saknas en arbetsmarknadsprognos fram till 2025. Samtidig så är Storstockholm en region med stor besöksnäring och branschen beskriver ett behov av arbetskraft. Dessa elever konkurrerar dock med elever från högskoleförberedande program som inte läser vidare.

INDUSTRITEKNISKA PROGRAMMET

Minsta programmet med cirka 290 elever. Finns fyra inriktningar på programmet, driftsäkerhet och underhåll, processteknik, produkt och maskinteknik samt svetssteknik.

fyra skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+30) än antalet elever som startade hösten 2016.

Antalet sökande har ökat med cirka 35 procent sedan 2011.

Arbetsmarknaden för utbildade inom industritekniska programmet bedöms vara i balans inom ett flertal yrken på både kort och lång sikt, till exempel maskinoperatörer med olika inriktning. Yrken där prognosen är god på kort och lång sikt är till exempel processoperatörer med olika inriktning och svetsare.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
74 ELEVER TERMSSTART 2016 2011-2016 +35% 290 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+30 PLATSER TERMSSTART 2016 ANTAL SKOLOR 4 BEHOV 2025 +90	-1 800 PLATSER BRIST ÅR 2025 ENLIGT STOCKHOLM 2025

KOMMENTAR

Minsta programmet med knappt 300 elever. Intresset för programmet har ökat sedan 2011 och arbetsmarknadsprognosen är god fram till 2025. Det råder en stor brist på kompetens.

Inriktningen produktion och maskinteknik dominerar och erbjuds endast vid Mälardalens tekniska gymnasium beläget i Södertälje. Det gör att denna inriktning inte är geografisk tillgänglig för alla elever i regionen.

Det samma gäller de tre andra inriktningarna. Svetssteknik erbjuds vid två skolor, båda geografiskt belägna i södra länet. Processteknik samt driftsäkerhet och underhåll har också ett begränsat utbud.

Om viljan finns att tillgodose arbetsmarknadens behov behöver tillgängligheten ses över.

Avslutande kommentarer

I arbetet med att ta fram kunskapsunderlag över elevernas sökmönster, gymnasieutbudet i regionen och arbetsmarknadens behov växer följande utmaningar fram för regionen i relation till samverkansavtalets mål för den gemensamma gymnasiregionen.

- Samordna planering och dimensionering så att efterfrågan och utbud är i balans
Vi kommer ha drygt 20 000 fler elever i gymnasieskolan 2025. Utmaningen blir att skapa utrymme för de kommande elevökningarna, framförallt på de högskoleförberedande programmen men även det behövs även fler platser på yrkesprogrammet. Respektive huvudmans planering påverkar det samlade utbudet och regional kunskap är önskvärd för att tillgodose det framtida behovet på ett optimalt sätt.
Antalet nyanlända elever ställer redan nu stora krav på utbildningsanordnarna och kommer att fortsätta göra så framöver.
- Så många elever som möjligt ska få sitt förstahandsval tillgodosett.
Vad innebär ett förstahandsval? För vissa elever är det program för andra är det skola? Utöver det så byter flera elever program och/eller skola redan under det första året. Andelen som fått sitt förstahandsval till gymnasieskolan har minskat succesivt från 2011. Ökade elevkullar kommer sannolikt påverka möjligheterna ut att tillgodose elevernas förstahandsval framöver. Kvarstår målet behöver sannolikt insatser göras på lokal, delregional och regional nivå.
- Bred tillgång till program och inriktningar för den enskilda eleven
Elevernas sökmönster är en viktig utgångspunkt när det kommer till utbudsplaneringen. Flertalet av de nationella programmen och inriktningarna har idag ett brett utbud och finns geografiskt spritt i Stockholmsregionen och därmed tillgängligt för samtliga elever. Däremot har vi nu identifierat ett antal inriktningar som idag endast erbjuds på ett eller ett fåtal ställen i regionen. Här finns behov av regional planering och gemensamma åtaganden för att säkerställa tillgängligheten där det bedöms angeläget.
- Intresset för yrkesprogrammen är fortsatt lågt
22 procent av eleverna antas till ett yrkesprogram. Det är lägst andel i landet. Siffran har legat konstant några år och vi ser ingen tendens till förändring. Däremot finns det stora inomregionala skillnader. Den kommun som har högst andel där har drygt 40 procent av eleverna valt att söka ett yrkesprogram till skillnad från den kommun som har lägst där 4 procent av eleverna som söker ett yrkesprogram.
- Stimulera utveckling av utbildningar som bedöms som strategiskt viktiga för länets utveckling.
Vi har idag identifierat en eller flera inriktningar på yrkesprogrammen där vi har färre än 25 elever som går inriktningen samtidigt som arbetsmarknaden har ett stort behov av kompetent personal och det är stor sannolikhet att få jobb efter en gymnasieexamen.

Dessa inriktningar finns på bygg- och anläggningsprogrammet, fordon- och transportprogrammet, industritekniska programmet och VVS- och fastighetsprogrammet. Här finns yrken som bedöms vara viktiga för Stockholmsregionen samtidigt som elevernas intresse är lågt och utbudet är begränsat geografiskt i regionen så alla elever inte har möjlighet att söka.

För att förändra utvecklingen krävs gemensamma insatser mellan huvudmännen och branschen. Strategiska samtal har påbörjats för att undersöka möjligheten till gemensamma insatser i regionen.

- Öka likvärdigheten i utbildningarna för att uppnå högre kvalitet

Genom att följa ett antal faktorer så som söktryck till gymnasiet, genomsnittliga meritvärden, andel elever som byter från ett program till ett annat, antalet elever per program/årskurs/skola samt andel som tar examen får vi mer kunskap om förutsättningarna i vår region.

Inom respektive nationellt program finns stora skillnader i såväl popularitet mellan skolor, förutsättningar för att bedriva undervisning samt resultat. Något som väcker frågor om likvärdigheten. Här behöver regionala analyser göras för att skapa ytterligare kunskap för att kunna bedöma behovet av insatser.

- Öka genomströmningen i gymnasieskolan för att fler ungdomar ska fullfölja utbildningen inom tre år

Antalet elever som har tagit en gymnasieexamen har ökat något i Stockholmsregionen samtidigt har vi lägre siffror än riksgenomsnittet. Skillnaderna mellan olika nationella program är 57–88 procent som tar en examen inom tre år. Här behöver fördjupade analyser göras för att kunna bedöma vad som är adekvata insatser för att närma sig riksgenomsnittet.

Det är angeläget att få de elever som saknar något enstaka betyg att för att få sin examen. Det är också viktigt att motivera elever som går yrkesinriktningar mot bristyrken att gå klart sin utbildning och inte anta ett jobberbjudande innan examen för att de ska ha långsiktigt bra förutsättningar på arbetsmarknaden.

- Gymnasiesärskolans tillgänglighet och prisbild

Utbudet av programmen inom gymnasiesärskolan är geografiskt begränsat vilket sannolikt påverkar elevers möjlighet att söka de program de är intresserade av. Här finns behov av en regional dialog för att undersöka förutsättningarna och möjligheterna till en annan geografisk spridning av programmen.

Bilaga

Uppgifterna i denna rapport är hämtad från flera olika källor, se nedan.

1. SÖKER IN

Uppgifter avseende sökande till Gymnasieantagningen 2016 är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

2. UNDER SKOLTIDEN

Uppgifter avseende sökande till Gymnasieantagningen är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter vad som händer under gymnasietiden är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

3. GÅR UT

Uppgifter avseende andel som tagit gymnasieexamen är hämtad från jämförelsedatabasen, grundskola och gymnasieskola, Skolverket

Uppgifter avseende elever som går introduktionsprogram är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende andel som går vidare efter gymnasiet är hämtade från befolkningens utbildning, Statistiska Centralbyrån

4. BEHOVET I FRAMTIDEN

Uppgifter avseende befolkningsutvecklingen är hämtade från Befolkningsstatistik, Statistiska Centralbyrån

Uppgifter avseende antalet elever per program och inriktning är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende antalet anmälda platser är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende arbetsmarknadens behov är hämtade från:

- Yrkeskompassen, Arbetsförmedlingen
- Jobbmöjligheter i Stockholms län 2016, Arbetsförmedlingen
- Arbetskraftsbarometern 2015 – Vilka utbildningar ger jobb? Statistiska Centralbyrån
- Stockholm 2025 – En utbildnings- och arbetsmarknadsprognos, Länsstyrelsen i Stockholms Län
- Trender och prognoser 2014 - befolkningen, utbildningen och arbetsmarknaden med sikte på år 2035

KSL.SE

08 615 94 00 BOX 38145 100 64 STOCKHOLM
SÖDERMALMSALLÉN 36

Vi växer ihop STORSTHLM

KSL KOMMUNERNA I STOCKHOLMS LÄN

